

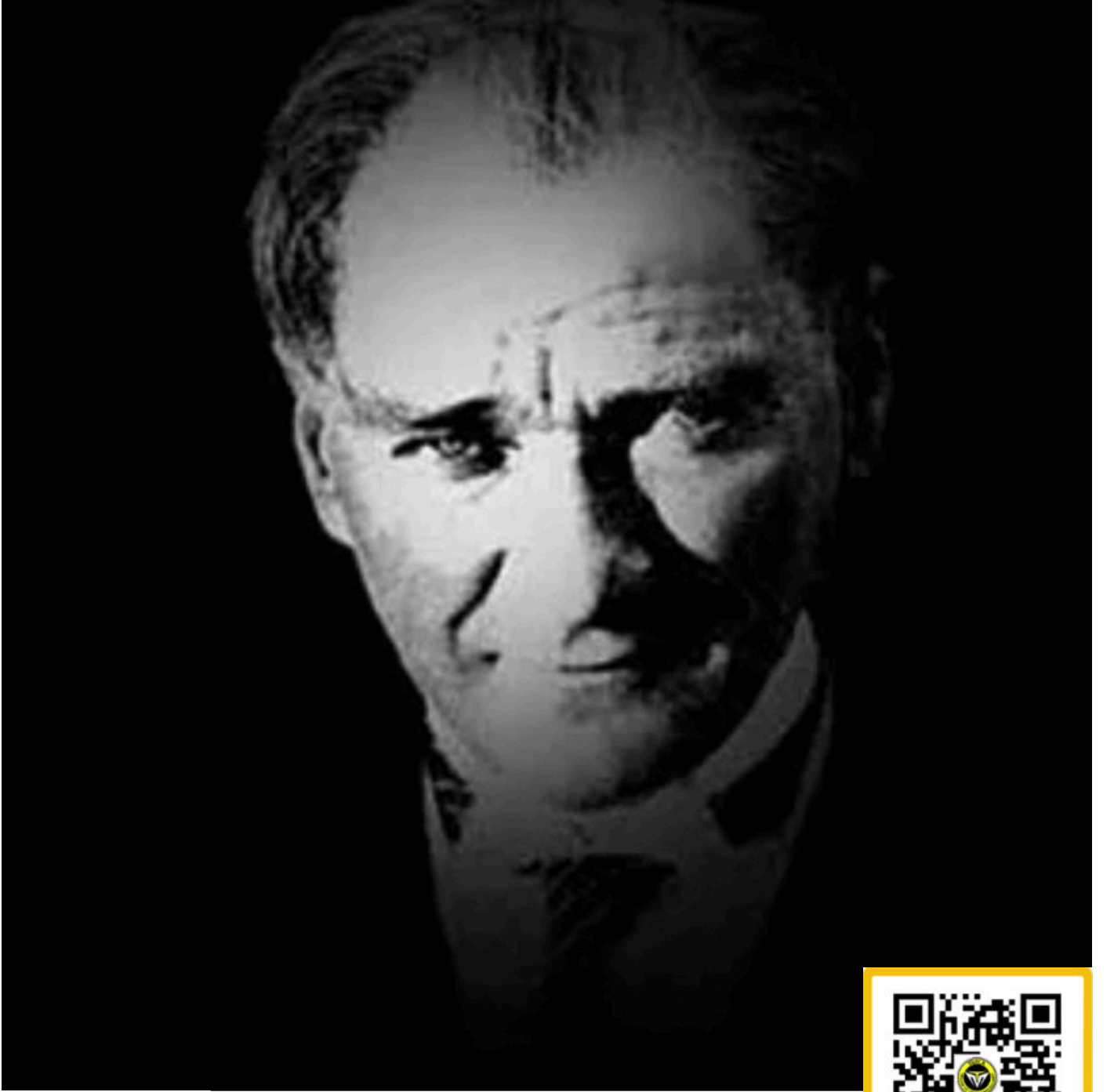
SAYI 04

KASIM 2024

KOZA

TUZLA MESLEKİ ve TEKNİK ANADOLU LİSESİ

> TUZLAMTAL.MEB.K12.TR

Beni Tara!

— Okul Dergisi e-dergi

TUZLA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU
LİSESİ
adına sahibi

Alparslan ÖZ - Okul Müdürü

Koordinatör Öğretmen

Mustafa AYER

Ekip Başkanı

Onur ÇELEN (Müdür Yardımcısı)

Editör Ekibi

Nazan USTA AYZ

Derya ERDEM ŞAHİN

Selma KURŞUN

Tasarım Ekibi

Kasım CAN

Erdem ÖNEL

Atakan ÜÇLER

İletişim Ekibi

Gürkan BATMAZ

Gafur Giray MENGEÇ

KOZA

BİZDEN SİZE

AYLARDAN KASIM...

Milletimizin kaderinde aylara yoğunlaşmış oluşumlar olmuştur. Ağustos, bizim için temmuzla gelen sancılı sürecin zaferlerle dolu bir sonucudur. Bu zaferlerin neticesi de yeni bir doğum müjdesi oldu. Nitekim her bir doğum bir başka ölümün sonunda gerçekleşir. Osmanlı Devleti'nin ölümüyle de Türkiye Cumhuriyeti'nin doğumu gerçekleşti.

Ama bu doğum da epeyce sancılı oldu. Eylül, hüznün ve umudun karışımıyla geçerken sarı başakların arasından gök mavisinin çıktığı umut şimşekleriyle aydınlandı Anadolu. Bu aydınlığın çevresinde kümelenen millet, yepyeni bir geleceğin tohumlarını ekmeye başladı ekim ayında. Kongreler, genelgeler, savaşlar ve ihanetlerle mücadeleler artık bu ayda netice vermiş ve bu özgürlük şimşeginin ışığı ile aydınlanan halkın iradesi çelik bir kalkan gibi meclise yansımıştı.

Ekim ayı süresince özgürlük ve milli egemenlik kozasını ören büyük lider, kozayı 29 Ekim'de çatlatmış ve Türk milletini sonsuza kadar hür ve bağımsız yaşayabileceği özgür geleceğe kanat çırpmasını sağlamıştır. Artık sancılar sona ermiş ve çabalar netice vermiş yepyeni bir dönem başlamıştır. Bu dönem, her zaman Hakk'a tapan ve hür yaşamış milletimin istiklali ve parlak istikbaliydi. Bu devleti kuran ve memleketi kaldırmak için her türlü tedbiri alıp ivedilikle ve özveriyle uygulayan büyük önder sayesinde genç Cumhuriyet, kısa sürede inanılmaz işler yapmış ve dünyadaki mazlum milletlere örnek olmuştur. Ekimde ekilenlerin dalları kısa sürede meyveye durdu.

Ama kasımda ülkeyi bir hazan vurdu. Kim bilebilirdi ki sonbaharın aynı zamanda genç Cumhuriyet'in de hüznü olacağını? Aylardan kasım... Ulusumuzun gönlünde hüznün, gözlerinde yaş var. Sonbahar yağmurlarına karışan bu yaşlar, bir devin aramızdan ayrılmasıyla başlar ama onun "Benim naçiz vücudum elbet birgün toprak olacaktır ama fikirlerim sonsuza kadar payidar kalacaktır." sözüyle çalışkanlık terine dönüşür. Zira ölürse ten ölür, fikirler ölesi değil. Çünkü kasımda bir Mustafa Kemal ölmüş ama binlerce Mustafa Kemallerin doğumuna kaynaklık etmiştir. Artık milletimiz onun mavi düşlerinin ve parlak fikirlerinin ışığında "muasır (çağdaş) medeniyetler" seviyesine çıkmak azmiyle yol almaktadır.

Evet, bize her zaman yol gösterici olan, devletimizin kurucusu yüce Atamızı rahmet ve minnetle anıyoruz. Bıraktığı emanetin yılmaz bekçisi ve kurduğu devletin çalışkan bireyleri olarak ona layık olma azim ve kararlılığında olduğumuzu belirtmek isterim.

Ruhunuz şad, milletimiz bahtiyar olsun ATAM.

Mustafa AYER
Koordinatör
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni

— İçindekiler

Bölüm 1

Bence Atatürk	01
Yabancıların Atatürk Hakkındaki Görüşleri	08
Atatürk'e Mektup	11
Atatürk ve Milli Eğitim	12
Atatürk'ün Okul Gezileri	13
Şiir - Atatürk'ten Son Mektup	18

Bölüm 2

ORHAN Veli Kanık Kimdir?	19
Öğretmen Konulu Yazı ve Şiirler	22
Hüseyin YILMAZ Kimdir?	24
Bilimsel Haberler	27
Öğrencilerimizin Kaleminden	29
Başarılarımız	30
Etkinliklerimiz	31
Alan Tanıtımı	32

BENÇE ATATÜRK

Atatürk'ün hep "kahraman" olduğunu söylediler bize... Düşmanları nasıl yendiğini, ulusunu karanlıktan aydınlığa nasıl çıkardığını, yurdu nasıl kurtardığını, zaferden zafere nasıl koştuğunu, yurtsever biri olduğunu ve ulusu için neler yaptığını, her başarıyı kendisine değil de ulusuna mal ettiğini, dünyaya hükmeden kararlı bir devlet adamı olduğunu anlattılar. Her söyleyen, her söylediğinde gerçekten de haklıydı. O, bizim için hep ulaşılmaz, hep ayrıcalıklı biriydi.

Atatürk'ü bir "kahraman" olarak değil de bir "insan" olarak düşündünüz mü hiç?

Oysa O, saydığımız tüm üstün niteliklerinin yanında bir "insandı".

O da bizim gibi banyo yapan, yemek yiyen, pijama giyen, ağlayan, üzülen, gülen, seven birisiydi. Herkes gibi O'nun yaşamında da hırslar, heyecanlar, öfkeler, iniş ve çıkışlar vardı.

Renkli bir kişiliği vardı... Eleriyle sigara içip sohbet eden, köylüyle ayran bölüşen, şekerli kahve içen, fal baktıran, gecelik entarisi giyen, bağdaş kuran sade bir vatandaştı. Yemek seçmez, sofraya gelen her yemeği yerdi. Karnıyarığı, kuru fasulyeyle pilavı, gül reçelini ve kavrulmuş leblebiyi çok severdi.

Arkadaşlarıyla sokaklarda korumasız yürüyen, Lebon'a pasta yemeye, Rejans'a Borç çorbası, Vefa'ya boza içmeye giden, aklına eseni yapmayı seven, özgür ruhlu bir entelektüeldi.

Gramofonunu başucundan ayırmayan, vals ve tangoya bayılan, balolarda genç kızların en gözde kavalyesi olan bir salon adamıydı.

Bir iğde ağacının kesilmesine üzülen, bir tayın ölmesine ağlayan, doğayı seven, ulu bir çınarın görkemiyle büyülenen ve bir dalının bile kesilmesine gönlü elvermeyen bu nedenle de o yılların teknolojik olanaklarıyla bir binayı yerinden 4. 80 metre kaydırtan bilinçli bir çevreci, insan sevgisiyle dolu bir askerdi.

Sık sık Sarayburnu'na giderek halkın arasına karışmayı ve onlarla birlikte müzik dinlemeyi çok severdi.

O'na Sarı Paşa derlerdi... Kararlı bir devlet adamı sertliğine ve cesur asker kişiliğine karşın, özel yaşamında çok duygusaldı.

Belki de küllenmemiş aşklarıyla geçmişe özlem duyan, sık sık gözleri dolan bir adamdı... Selanik'teki çocukluk aşkını ve Fikriye'yi hiçbir zaman unutmadı. Başka aşklar da yaşadı. O'na neredeyse dönemin bütün kadınları âşikti. Kadınlar, gazeteden kestikleri fotoğrafını, göğüslerindeki madalyonlarda taşırdı.

Eşi Latife Hanım da genç kızlığında, Paris'te yayımlanan bir dergiden Paşa'nın fotoğrafını kesip madalyonuna koymuştu. Bunu da ilk karşılaştıklarında Mustafa Kemal'e göstermişti. Bu durum, romantik Mustafa Kemal'i, fazlasıyla duygulandırmıştı. O, genç kızlar için düş kurup özledikleri ve bir türlü ulaşamadıkları beyaz atlı bir prens, mavi gözlü çok yakışıklı bir asker, düşlere giren bir masal kahramanıydı.

Atatürk, tüm insanlara değer verirdi; ama kadına ve kadın haklarına verdiği değer kuşkusuz tartışılmazdı.

BENÇE ATATÜRK

Kadını kadın olarak değil de Avrupalılar gibi insan olarak görürdü. Onların eğitimini önemli bulurdu. Kadınların erkeklerden daha bilgili, daha aydın, daha verimli olmaları gerektiğini söylerdi. Kadınları geri kalmış toplumların uygar olmadığını düşünürdü.

Cumhuriyetin ilanından sonra Tarsus'a gittiğinde O'nu karşılayanlar arasında Kurtuluş Savaşı kahramanlarından iri yapılı, yağız çehreli Adile Çavuş da vardı. Adile Çavuş saygı, sevgi ve coşkusundan Atatürk'ün önünde

yere kapanır, ağlayarak toprağı öper. **"Bastiğın toprağa kurban olayım Paşa'm!"** der. Atatürk, Adile Çavuş'un elinden tutarak onu yerden kaldırır. **"Kahraman Türk kadını! Sen yerlerde sürünmeye değil omuzlar üzerinde göklere yükselmeye lâıksın."** der ve toplumun anası olarak gördüğü kadını yerden kaldırır.

O, Türk kadınına örnek olsun diye seçtiği, Sorbon'da eğitim gören modern Latife Hanım'la olan evliliğinde çok mutsuz oldu. Bu evliliği sürdüremeyeceğini anlayınca çaresiz kalıp boşandı, kendini bekarlığa mahkum ederek bir daha evlenmemeye and içti. Eşinden ayrıldığı gün gramofonda Sadettin Kaynak'ın şu şarkısını dinleyip ağladı.

Gördüm seni bir gün yeni açmış güle döndüm.
Coştum, şakıyıp aşk okuyan bülbüle döndüm.
Bak ayrılığın şimdi karanlık kucağında
Bir bağı yanık, boynu bükük sünbüle döndüm.

Ömrü boyunca evlat özlemiyle yanıp tutuşarak manevi çocuklarıyla avundu... Cumhurbaşkanı oldu; ama mutlu bir aile reisi olamadı.

O'nu çoğu kez kahraman bir asker, başarılı bir devlet adamı, kararlı ve cesur bir devrimci, çağdaş bir halkçı, ender rastlanan bir deha; şık giyinen, yakışıklı bir lider fotoğrafı olarak tanıdık, sevdik ve anımsadık...

O, koyduğu eşyaların yerinin değişmesini sevmeyen, değişiklik yapılırsa bunu yalnızca kendisinin yapması gerektiğini düşünen birisiydi. O'nun doğasında kendisi seçmek ve düzenlemek, kendi istediği yere koymak vardı.

Oysa O, bütün bu değerlerinin arkasında gizlenen, utangaç, ârif, duygulu, seçkin zevkleri ve sanat tutkusu olan, milyonların arasında yaşayan birisiydi.

Kimi zaman acı, kimi zaman özlem çeken, kimi zaman ağlayan, kimi zaman pişmanlıklarla sarsılan bir yalnız adamdı.

BENÇE ATATÜRK

Bazen bir çocukla gülen, köpeğiyle dertleşen, atıyla yalnızlığını paylaşan bir yalnız adam. O, gerçekten yalnız mıydı? Devrim yapan her lider biraz yalnız değil midir? Halkından hiç kopmayan, halkla arasında perde olmasın diye koruma bile kabul etmeyen bir yönetici nasıl yalnız olabilir? Çiftlik'ten tohum almaya gelen köylülerle konuşan, şakalaşan bir halk adamı yalnız olabilir miydi? Değil yaşarken, öldükten sonra bile yalnız kalmadı. Norveçlilerin **"Atatürk gibi olmak"** diye bir deyimlerinin, tüm dünyada **"Atatürk çiçeği"** adıyla bilinen bir çiçeğin olduğunu hepimiz bilmiyor muyuz?

Yunan Başkomutanı Trikopis, her "Cumhuriyet Bayramı"nda Atina'daki Türk Büyükelçiliğine giderek Atatürk'ün resminin önüne geçip saygı duruşunda bulunmuş. Düşmanlarının bile saygı gösterdikleri ulu bir devlet adamı yalnız olabilir mi hiç?

Haiti Cumhurbaşkanı, mezar taşının üzerine **"Bütün ömrüm boyunca Türkiye'nin lideri Mustafa Kemal Atatürk'ü anlamış ve uygulamış olmaktan dolayı mutlu öldüm."** cümlesinin yazılmasını vasiyet etmiş.

Vasiyeti de yerine getirilmişti. Bu vasiyet bile Ata'mızın hâlâ yaşadığını ve yalnız olmadığını kanıtlamaya yetmez mi?

Ne yapmak istediğini çok iyi bilirdi O. Adaletliydi. Başkalarını dinlerdi. Gazete kağıdına sardığı tütünü içmeye çalışırken eli yanan ve bu yüzden de kendisine söven bir köylüyü tutuklayıp yargılayanlara, **"Bırakın o adamı, onu mahkemeye vereceğinize doğru dürüst sigara içmesini temin edin."** deyip köylüyü serbest bıraktırmıştı. Hoşgörülüydü.

Bilet almadan yolculuk yapan ve bunu mebus ayrıcalığı olarak gören milletvekillerine kızar ve onları çok ayıplardı.

Toplantılarda sık sık görülmezdi; ama toplantıları kendi yaratırdı. Bir halk toplantısında, kendisine **"Paşa'm, size diktatör diyorlar, ne dersiniz?"** sorusunu yönelten gence, **"Ben diktatör olsaydım, sen bana şimdi bu soruyu soramazdın!"** yanıtını veren Sarı Paşa akıllı, hazırcevap bir yöneticiydi. Türk ulusunun Ata'sı, kurtarıcısı, kahramanı, Cumhuriyet'in mimarıydı. Milyonlarca seveni, uğruna öleni, yoluna baş koyanı vardı.

Ömrünü ulusuna adadı, yüreğinde hep acıyı taşıdı, özel yaşamında ıssızlığı yaşadı... Aşklerini içine gömdü, baba olamadığı için çok üzüldü.

Bedevi bir falcının kehanetini 26 yıl içinde sakladı ve ondan çok etkilendi. Cumhurbaşkanlığının 15 yıl süreceğini, ne zaman öleceğini çok iyi biliyordu...

Savaşta yüz binlerce düşmanla çarpışıp onları yok etti; ama ölmek üzere olan atını vuramadı. Köpeği Foks ölünce, onun doldurulmuş bedenini görmeye dayanamadı.

Yeşile ve maviye tutkundu, kesilen bir ağaç için yas tutardı. Çankaya'dan Meclis'e giden yolun üzerindeki iğde ağacına sanki âşıktı. Bu benim ağacım der, gelip geçerken o ağacı selamlardı. Yol yapımı nedeniyle kesilen o ağaca çok üzülmüştü. Onu, bozkır Ankara'yı yeşile dönüştürecek bir umut simgesi olarak görmüştü. Çankaya Köşkü'nün bahçesindeki ağacı kesen bahçıvanın işine son verilmesini; ama bahçıvana başka bir iş bulunmasını söylemişti.

BENÇE ATATÜRK

Şarkılardan fal tutar, aşk ve özlem şarkıları çalınırken ağlardı. Özgür ruhuyla, bazen ortaldan kaybolmak ister, bir sade vatandaş gibi yaşamının özlemi ve coşkusuyla, otomobilinden inip hareket etmek üzere olan trene atlar, tramvaya binip Beyoğlu'na çıkar; aklına esti mi türkü söyler, coştı mu zeybek oynar, erleriyle güreş tutar, gece yarısı mutfağa inip aşçısıyla omlet ya da yakınlarının pek sevdiği menemene benzer bir yumurta yemeği yapardı.

Sofrasında oturup da düşüncelerini söyleyen insanları cesaretli olarak görmez, üstelik söylemeyenlere çok kızardı. Bir şeye karar vermeden önce herkesin düşüncesini alırdı. Ankara'nın değişik yerlerinden gelen konukları kabul eden Latife Hanım'ın kabul günlerine O da arkadaşlarıyla katılırdı.

Florya'da kaldığı günlerde, halkın arasında denize girerdi. Çocuklarla şakalaşır, gençlerle konuşur, sandala binip saatlerce kürek çekerdi. O'na pencereden el sallayan tanımadığı yaşlı kadınların yalısına sandalını yanaştırıp kahve içmeye giderdi. Onlarla saatlerce konuşurdu.

Bir şenliğe rastlarsa "Galiba burada bir düğün var." deyip sünnet çocuklarını ya da gelinle damadı ziyaret eder, onlara armağanlar verirdi. Bazen de rastgele bir kapıyı çalıp Tanrı misafiri olur, onlarla birlikte sofralarında pilava kaşık sallar, dertlerini dinlerdi.

Bir Adanalı kadar sıcakkanlı; Bir Karadenizli kadar cana yakın, bir Aydınlı kadar oturaklıydı. Kısacası O, Anadolu insanının mayasından, onun kumaşındandı.

Kendisini Türk ulusunun öğretmeni olarak görürdü.

Yakın arkadaşı Behçet Kemal Çağlar'dan, kendisinde gördüğü nitelikleri anlatan bir şiir yazmasını istemişti.

BENÇE ATATÜRK

Yarım saat sonra şiiiriyle dönen ve Atatürk'ün yiğitliği, zaferleri ve devrimlerini bir bir dile getiren ünlü ozana, **“Olmamış. Sen benim asıl niteliğimi yazmamışsın. Benim asıl niteliğim, öğretmenliğim, ben ulusumun öğretmeniyim, bunu yazmamışsın.”** demiş ve buna da çok üzülmüştü.

Atatürk aslında öğretmen değil, dünyada **“Başöğretmen”** olarak kabul gören tek liderdi. Bir geometri kitabı yazmıştı. “Üçgen, aç, dikdörtgen ...” gibi tam 48 geometri teriminin Türkçe ad babasıydı. Bu yönüyle de Mustafa Kemal, gerçekten bir öğretmendi.

En büyük düşü bir dünya turuna çıkmak, Türk dili ve tarihi üzerindeki çalışmalarını genişletmekti.

Çok çalışkandı.

Onun için çalışma saati diye bir şey yoktu. Yapacağı işi bitirinceye kadar uyumadan, dinlenmeden, yemek yemeden çalışırdı. Uykunun dostu değildi. Zaman zaman geçirdiği kısa hastalıklar bir yana, sabah güneşini görmeden yatağına girmez ve uyumazdı.

Uykuda geçirdiği zamana acırdı.

Başladığı kitabı çok sevmişse onu bitirmeden uyumazdı. Binlerce kitabı vardı; ama bunlardan birini, Reşat Nuri Güntekin'in “Çalığışu” romanını cephede bile başucundan ayırmazdı.

Giyimiyle ve ev düzeniyle yakından ilgilenirdi. Gömleklerinin hepsi beyazdı, başka renk gömlek giymezdi. Lacivert kıyafeti hiç sevmezdi. Çok şık giyinirdi. Takım elbiselerinin modellerini hep kendisi çizirdi.

Sabah kahvaltısını yapmak istemez, yataktan kalkar kalkmaz odasındaki divanın üzerine bağdaş kurup oturur ve kahvesini içerdi. Eğri duran eşyaları düzeltmeden rahat edemezdi.

Yufka yürekliydi. Gittiği yurt gezilerinde kendisi için kurban edilen hayvanlara bakamaz, böyle durumlarda sırtını dönerdi.

Sportmen bir kişiliği vardı. Her gün at biner, yüzmeye gider, kürek çeker ve tavla oynardı. Kısacası spor yapmayı çok severdi.

BENÇE ATATÜRK

Değişik bir insandı..

Alçakgönüllüydü; ama hiç de uysal değildi, sertti. Yaşamı zor olaylarla geçmişti.

Her şeyi kazanarak elde etmek ister, hak etmediği hiçbir koltuğa oturmazdı.

İstanbul Üniversitesinin bir salonunda yapılan açılış törenine katılmıştı. Herkes tahta iskemlelere,

O da kendisi için hazırlanan kırmızı renkli süslü koltuğa oturacaktı; ama oturmadı. Yanındaki

profesörlere bakarak **“Sizlerden öğrenecek o kadar çok şeyim olduğuna göre bu koltuk**

yalnızca sizlere layıktır.” dedi. En kıdemli profesörü o koltuğa oturtup programı tahta

iskemlede izledi. Böylece dünya lideri olmanın yolunu da herkese göstermiş oldu.

Yoğurda “yuğurt”, tabancaya “tapanca”, sarhoşa “sarfoş”, derdi.

Kendini övenleri ve yağcılarını hiç sevmezdi.

Lafı uzatanların sözünü “yani” diyerek keser, anlamsız sorulara sinirlenirdi.

İlk mecliste, bir oturum sırasında üyelerden birinin **“Paşam, laikliğin ne anlama geldiğini anlamadım, anlatır mısınız?”** sorusuna çok kızmıştı. Elini kürsüye vurmuş, soruyu soran din bilgini üyeye, **“Adam olmak demektir hocam, adam olmak!”** diye yanıt vermişti.

Herkese **“çocuk”** demeyi pek sever, armağan vermeye bayılırdı. Durup dururken odasına çıkar ve çok özel, seçkin, şık eşyalarını sofradaki dostlarına seve seve dağıtırdı. Eli çok açıktı. Kimine kravat, kimine gömlek, kimine kürk hediye ederdi.

Sofradakiler bu özel armağanların değerinden çok, Atatürk'ten armağan aldıkları için sevinirlerdi. Bazen de cimriliği tutardı... Gardırobundaki on beş — yirmi zarif kalpağı arkadaşlarının başına tek tek yerleştirir sonra da **“İh... Veremeyeceğim...”** der, kalpaklarını geri alarak yakın arkadaşlarına şakalar yapardı.

Her insan gibi düşleri ve aşkları vardı. Bursa'yı ziyaret ettiğinde onuruna bir akşam yemeği verilmiş. Kendisini neşeli ama düşünceli gören davet sahibi Laika hanımefendi, cesaretini toplayarak Gazi'ye, **“Paşam! Af buyurunuz, hiç âşık oldunuz mu? Sevdiniz mi?”** diye bir soru yöneltmiş. **“Sevmek!... Sevmeye acaba vakit bulabildik mi hanımefendi? Ömrü, çeşitli mücadeleler içinde geçen, dağ, tepe, dere demeden dolaşan, çadırda, karargâhta ömür süren bir askerın sevmeye vakti kalır mı sizce?”** diyerek soruya, soruyla yanıt vermiş.

Ardından da **“Biz de insanız hanımefendi! Bizim de çarpan kalbimiz, bizim de his tarafımız var... Yoksa, askeriz diye, bu yönümüzden kuşku mu duyarsınız?”** demiş. Bu yanıt da sevmiş, ama çok sevmiş; ancak sevgiyi dilediğince yaşayamayıp içine gömmüş Mustafa Kemal'in, Latife Hanımefendi ile evlenmesinden bir hafta önceki itirafı olmuştu.

Yaşamının her döneminde onurunu duygularından üstün tuttu.

BENÇE ATATÜRK

Birdirbir oynayan komşu çocuklarının oyun çağrısını kabul eder; ama onların üzerinden atlaması için eğilmezdi. Ama eğil ki atlayalım diyen arkadaşlarına başını sallayarak **“Ben eğilmem, üstümden böyle atlayabiliyorsanız atlayın.”** dedi.

Çok sık düş görür... Düşlerinin başkahramanı Zübeyde Hanım’la, gelincik ve ayçiçeği tarlalarında buluşur, ömründe yalnızca bir kerecik giydiği mareşal üniformasıyla anasına kavuşmak için koşup durur, bir türlü ulaşamayıp ter içinde uyanırdı. Düşlerinde annesine ulaşip onu kucaklayacağı gün, öleceğine inanırdı. Ölümü, Zübeyde Hanım’la randevu gibi düşünürdü. Bazı şeylerin olacağını önceden sezer, gördüğü kötü düşlere üzülürdü. Annesinin ölümünü de düşünde görmüş ve ardından da bu üzücü ölüm haberini almıştı.

Ankara’da, sıkça ve gizlice, çiftlik arazisi içinde olan Söğütözü’nde bir kulübeye kapanır, ömründe en sevdiği kadın olan annesi için saatlerce Kur’an okurdu.

İnsanüstü değildi Atatürk; güzel insandı, tam insandı, büyük insandı. Onun büyüklüğünü yalnız biz değil, tüm dünya ulusları kabul etmişti. Kimi uluslar dünyanın tarihini değiştirdiğini, kimileri ise yüzyılın yetiştirdiği en büyük adam olduğunu belirtmişlerdi.

Her insan gibi O da ölümlüydü. Doğa O’nu da zamanı gelince alacaktı. Öyle de oldu, 1938 yılının 10 Kasım günü bu büyük insan, bu güzel insan aramızdan ayrıldı. Biz, bu ölüme hazır değildik kuşkusuz, o nedenle inanamadık. Bu ölüme bizim gibi başka uluslar da uzun süre inanmadı. Kimi uluslar bunu derinliği ölçülemez büyük bir kayıp büyük bir acı olarak gördü. Kimileri onun ölümünden sonra dünyayı eskisi kadar enteresan bulmadı. Kimileri ise Doğu’nun Ata’sının kaybolduğunu, bir güneşin battığını söyledi.

Yakasını ölümden kurtaramayan Ata’mızın o uğursuz ölüm haberi çok çabuk duyuldu. İstanbul’u taşa kesti, dondurdu. Dükkanlar kapandı, yaşam durdu. İnsanlar sustu, kendi içlerine çekiliverdi. İşte o gün İstanbul Üniversitesinde de saat dokuzu beş geçen o uğursuz haberi duyuldu. Hukuk Fakültesinde çalışan bir Alman profesör ağlayan, üzülen öğrencilerin durumunu gördü ve çok şaşırıldı.

Derse girsin mi, girmesin mi bir türlü karar veremedi. Durumu anlatmak ve bilgi almak için rektörün yanına gitti.

Ona:

KAYNAKÇA:

https://medium.com/@banahmias?source=post_page---byline-5276ccb77c0e

-Efendim, ne yapacağımı bilemiyorum. Kararsızım. Derslere girmeli miyim acaba? diye sordu.

Rektör:

-Sizde böyle büyük bir adam ölünce ne yapılıyorsa onu yapın, yanıtını verdi.

İşte o zaman Alman profesör, kollarını iki yana sarkıtarak:

-Efendim, bizde bu kadar büyük bir adam ölmedi ki... dedi.

Sevgili Atatürk,

Bırakıp gittin bizi

Sen’i unuttuk sanma

Zaman alışmayı öğretir belki; ama

Unutmayı asla!

Mustafa Kemal Atatürk Hakkında Yabancıların Yazdıkları

Tarihimizde 1919'dan sonra, bütün dünya basını O'nu ve Türkiye'yi tanımaya ve tanıtmaya çalıştı. İnsan ömründe 19 yıllık bir yaşam bir hiç olarak kalabilir; fakat Atatürk'ün bu 19 yılı, bütün bir ulusun yaşamı için bağımsızlık ve uygar olma mücadelesi anlamına gelir. İşte bundan dolayıdır ki Mustafa Kemal'in kişiliğinde, bu hareketlerin sembolünü bulan insanlık alemi, O'nun hakkında çeşitli yazılar yazmış ve son yüzyılın Türkiye'si, Atatürk'ün kişiliği etrafında tanınmıştır.

Sadece Atatürk hakkında, bütün dünyada ve çeşitli dillerde, yazılmış kitap ve makalelerin sayısı, bir kütüphane dolduracak kadar zengindir.

Gerek sağlığında, gerekse ölümünden sonra, yabancılar tarafından yazılmış olanları incelemek bizler için esaslı bir görevdir. Çünkü Cumhuriyetimizin kuruluş tarihini yazanlar, bu yabancı görüşleri ihmal edemezler. Bunlardan bazılarını anımsatmak için birkaç örnek üzerinde duralım, örneğin Ankara'da büyükelçi olarak bulunan Amerikalı General Scherrill diyor ki: Büyük adamları yetiştiren bir ırk, herhalde büyük bir ırktır. Bir kavmi anlamak için onun liderlerini tetkik etmekten daha iyi bir vasıta yoktur. Bugün herhangi bir yerde kendisinden üstün devlet adamı bulunmayan Mustafa Kemal kadar büyük liyakatli bir zatı, Türkler nadiren yetiştirmişlerdir.

Binaenaleyh, Türkiye'yi tetkik etmek için, arayacağınız en iyi yol onun siyasi heyetinin başındaki zatla işe başlamak ve halaskar, müncü [kurtarıcı], milli kahraman ve cihanşümül devlet adamı olan Cumhurreisini, Mustafa Kemal'i tetkik etmektir" diye kitabına başlayan yazar, bilhassa şu kanaatini tespit ediyor: "Birçok insanların başarmaya maddeten kadir olmadıkları işleri, başarmakta gösterdiği azim ve cesarete ve elde ettiği muvaffakiyete bütün Amerika O'na hayrandır.

Diğer taraftan İngiliz muharrirlerinden Herbert Sidebtham, 'Scrutator' imzası ile "Türkiye'nin Yeniden Canlanmasının Hikayesi ve Atatürk'ün Sulh Siyaseti" başlığı altında şöyle yazıyor: Bugünkü Avrupa'nın en muktedir devlet adamıdır demek mümkün olan Atatürk, hiç şüphesiz devlet adamlarının en cesuru ve en orijinalidir.

Atatürk, hakiki emperyalizmin kendi vatanında kendi milletinin saadet ve hürriyetinde olduğunu takdir etmiştir. Eğer demokrat diye bir şey varsa Atatürk demokrattır. O, hakiki demokrasinin talim ve terbiye eden başka bir temeli olmayacağını bilir. Bu da, biraz zaman ve tecrübe, biraz da mektep meselesidir.

Bu yabancı gözlemci ve yazarların yazıları pek çoktur. Burada sadece bazı cümleleri örnek olarak alıyor ve onların Türk gençliği tarafından okunmasında ve bilinmesindeki faydaya işaret etmek istiyorum.

Mustafa Kemal Atatürk Hakkında Yabancıların Yazdıkları

Yabancı yayınlar meselesi uzun bir tetkik mevzusudur. Bunlardan bir kısmı, günlük olayların tefsir ve izahıdır, fakat bir kısmı da daha büyük bir tetkik mahsulü olup edebi ve siyasi tarih bakımından da kıymetlerini her zaman için koruyacaktır.

Burada bir anımı nakledeyim: 1936 yılı idi. Atatürk'e Polonyalı bir kişiden bir mektupla beraber, bir paket gelmişti.

Küçük bir kehribar parçasını Atatürk'e takdim eden bu yabancı kişinin mektubunun özeti şu idi: "Bu kehribar, bizim ailemizde uğurlu sayılan bir nesnedir. Manevi kıymeti olan bu taş, size hediye etmeyi düşündüm. Çünkü siz asrımızın, en büyük adamısınız. Bu uğur ve saadeti ancak size layık görüyorum. Lütfen kabul ediniz." Atatürk bundan çok duygulanmıştı. Fakat biz bu basit hediye için bir yabancı tarafından gönderilme tarzını analiz edecek olursak görürüz ki, Atatürk sadece devletlerarası ilişkilerinden dolayı resmi çevreler tarafından tanınan bir kişi değildir. O'nu, yabancı bireyler dahi, en samimi duygularla tanımışlardır. O, savaşmış ve zafer kazanmış bir kumandan olarak, askerlikte sivrilmiş, fakat her devletle sulh içinde anlaşan bir devlet adamı olarak, Türk tarihinde yer almıştır. O, daima ulusunu, diğer uluslar içinde düşünmüştür.

Kendisi diyor ki: "Karşılıklı emniyet ve selamet, bütün dünya milletlerinin temenni eylemesi lazım olan bir saadet esasıdır." 1925'te söylenen bu söz, bugün dahi tazeliğini korumuyor mu?

Eski Fransız Başkanı yazar ve edebiyatçı M. Herriot, Atatürk için şöyle yazmıştır: Onda, hayran olduğum iki harikulade vasıf vardır: birincisi alev gibi parlayan vatan sevgisi, diğeri eserine mutlak bir mantık ve vahdet manzarası veren nefse hakimiyettir.

Atatürk'ü pek çok devlet adamı ve yabancı yazarlar ziyaret etmiştir. O bu konuklarıyla, daha önce bu kişiler ve ülkeleri hakkında yeni bilgiler edinmiş olarak konuşurdu. Şüphe yok ki, O'na gelenler de kendisi hakkında birtakım bilgi sahibi idiler. Onunla konuştuktan sonra ayrılan insanlar, pek çok yeni fikirler edinmişler ve gözlemlerini saptayarak yayınlamışlardır.

Yine O'nun için George Bennet isminde bir yazar 1935'te şöyle diyor: Tarihte büyük bir diplomatın veya meşhur bir kumandanın hayatını okuduğumuz zaman, onun yüzünü, sözünü, bakışlarını tahayyül etmekten zevk duyar ve kendi kendimize 'Onu görsek ve tanışsak ne iyi olur' deriz. Bugün Türkiye'nin mukadderatını idare eden, büyük diplomat, büyük bir asker ve inkılapçı Kemal Atatürk'ün heyecanlı hayatını yıllar geçtikten sonra, hayranlıkla öğrendikleri zaman, hiç şüphesiz çocuklarımız da böyle düşüneceklerdir.

Mustafa Kemal Atatürk Hakkında Yabancıların Yazdıkları

Böylece yıllar geçmektedir ve Atatürk artık aramızda değildir. Ama O bizzat şöyle demiştir: "Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek demek değildir. Benim fikirlerimi, duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu kafidir. " (1929) İşte, bu söze uyararak, onun fikirlerinin etrafında düşüncelerimizi toplayalım.

1937'de Romanya Dışişleri Bakanı'na şöyle demişti: Dünyada ve dünya milletleri arasında sükun ve iyi geçim olmazsa, bir millet kendisi için ne yaparsa yapsın huzurdan mahrumdur. Onun için ben sevdiğime şunu tavsiye ederim: Milletleri sevk ve idare eden adamlar, tabii ewela ve ewela kendi milletinin mevcudiyet ve saadetinin amili olmak isterler. Fakat aynı zamanda bütün milletler için aynı şeyi istemek lazımdır. Bütün dünya hadiseleri bize bunu açıktan açığa ispat eder. En uzakta zannettiğimiz bir hadisenin, bize bir gün temas etmeyeceğini bilemeyiz. Bunun için beşeriyetin hepsini bir vücut ve bir milleti bunun bir uzvu saymak lazımdır. Bir vücudun parmağının ucundaki acıdan bütün aza müteessir olur. Dünyanın filan yerinde bir rahatsızlık varsa, "Bana ne" dememeliyiz. Böyle bir rahatsızlık varsa, tıpkı kendi aramızda olmuş gibi, onunla alakadar olmalıyız. Hadise, ne kadar uzak olursa olsun, bu esastan şaşmamak lazımdır. İşte bu düşünüş, milletleri hodbinlikten kurtarır. Hodbinlik [bencillik] şahsi olsun, milli olsun, daima fena telakki edilmelidir.

Atatürk, on beş yıl süren cumhurbaşkanlığı zamanında kurduğu devletin; devletler arasındaki saygınlığını yükseltmeye ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesini uygulamaya önem vermiştir. Doğu ve kuzey devletleriyle dost geçinmeyi ve batı komşularımız olan Balkan devletleriyle bir Balkan Paktı yapmayı ve Sadabat Anlaşması ile de, doğu komşu ve yakın devletlerle dostluk kurmayı, dış siyasetimiz için esaslı bir ilke olarak kabul etmiştir.

O, aynı zamanda, devletçi bir prensip kabul ederek ülkeyi imar ettirmek ve ekonomik olarak yükseltmek için esaslı planların uygulanmasını sağlamıştır.

Atatürk iyi komşuluk ilkeleri çerçevesinde, 1922 'de savaştığı Yunanistan'ın devlet başkanı olan Venizelos ile dostluk kurmuştu.

Diğer taraftan, sosyal devrimci niteliğini de taşımıştır. Çünkü Atatürk, ulusunun, dünya uluslarının uygar seviyesiyle uyum içinde yürümesini istemiştir. Sözelimi 1928'de Latin harflerini TBMM'de bir yasa ile kabul ettirmesi başlı başına bir devrimdir.

Atatürk, Türk ulusunun sevgisini ve dünyanın hayranlığını yalnızca bir asker olarak üzerine çekseydi, belki de tarih sayfalarında kalmakla yetinecekti. Fakat Atatürk'ün düşünceleri Türkiye'de ve dünyada bugün dahi tazeliğini korumaktadır.

Atatürk'e Mektup

Büyük Atatürk,

Ey büyük Atam, en büyük Atam, yattığın yer rahat; mekanın cennet olsun. Bugün ölümünden koca 86 yıl geçti. Dile kolay, sen 86 yıldır aramızda yoksun ama kurduğun ve bizlere armağan ettiğin cumhuriyet ve sevgin baki kaldı, sonsuza kadar da baki kalacak.

Düşünüyor insan; nasıl kuruldu bu devlet, uğruna kaç kan aktı, kaç kişi şehit düştü? Kimi öksüz kimi yetim kaldı. Hem üzüyor hem gururlanıyor insan şanlı Türk tarihine. Evlatların kurduğun cumhuriyeti büyük bir gururla nesilden nesile aktarıyor. Büyük bir gurur ve tam bir şuurla " Ne mutlu Türküm diyene!" diyor.

Gelelim mirasına. Hiç merak etme Atam, mirasın emin ellerde. Bağımsız, güçlü ve dimdik ayakta asırlık devletin. Her daim senin çizdiğin yolda ve gösterdiğin hedefe doğru emin adımlarla ilerliyoruz. Kendi arabamız, savaş uçaklarımız, roketlerimiz, ihalarımız ve savaş gemilerimiz var artık. Sen "İstikbal göklerde" deyip hedef gösterdin. Bugün senin evlatların uzaya da çıktı. Türkiye 100 yıldır başı dimdik ayakta durmaya ve ilkelerinin ışığında ilerlemeye devam ediyor.

Sen biz gençlere, "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." diyerek bilimin ışığında ilerlememizi öğütlemiştin. Şimdi öğüdünü görev bilen milyonlarca genç cumhuriyetin meyvesi olarak yetişti ve vatanına hizmet etmek için can atıyor. Her fırsatta "Bütün ümidim gençliktedir." diyerek biz gençlere olan güvenini belirtmiştin. Sen gönlünü ferah tut Atam. Türk gençliği izinde ve ülkünün takipçisidir. Bizlere vazife olarak verdiğin, Türk istiklal ve cumhuriyetini ilelebet korumak ve savunmak en büyük ödevimizdir. Ödevini yapan ve geleceğe güvenle bakan gençler olarak sana layık olmaya çalışmak vazgeçilmez çabamızdır. Çünkü biz gücümüzü ve ilhamımızı senden alıyoruz. Sen, yaptıklarınla sadece bize değil tüm dünya halklarına örnek oldun. Bu nedenle seninle ne kadar gurur duysak azdır. İlkelerin yol rotamız, cesaretin gücümüz, ileri görüşlülüğün rehberimiz, sevgin hiç bitmeyen enerjimiz olacak ve gelecek bugünlerimizden daha güzel olacak. Sana söz veriyoruz Atam, aldığımız emaneti çok daha çağdaş ve medeni seviyeye çıkararak gelecek kuşaklara devredeceğiz. Zinde ve izindegiz Atam. Sen bize ilham kaynağımız oldukça bu güzel vatan durdukça ve kalplerimiz bir vurdukça cumhuriyet ilelebet payidar olacak. Çünkü biz gücümüzü damarlarımızdaki asil kandan alıyoruz.

Ey büyük Atam, gün geçtikçe senin o zamandaki inkılaplarının ve yeniliklerinin 100 yıl sonrası için olduğunu daha iyi anlıyoruz. Koca 86 yıl geçse de seni unutmuyoruz, unutmayacağız ve unutturmayacağız. Huzur içinde yat. Çünkü seni, ülkemizi ve milletimizi çok seviyoruz.

AMP 12-H

Ahmet Umut YILDIRIM

**Bu mektup 2024-2025 öğretim yılı "Atatürk'e Mektup Yarışması" nda II.lik ödülü kazanmıştır.*

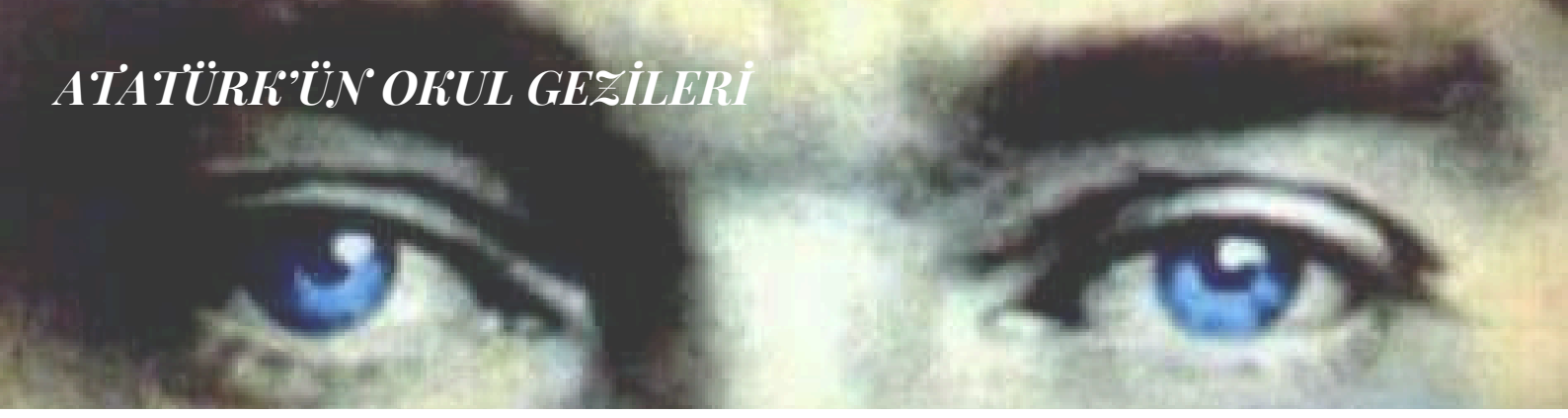
Atatürk ve Milli Eğitim

"Milletleri kurtaranlar yalnız ve ancak öğretmenlerdir" diyen Atatürk, eğitim konusuna çok önem verirdi. O bizzat düzenli ve sıkı bir öğrenim yapmış olmasından daima memnunluk ifade eder ve şunu tekrarlardı: "Bir çocuğun, normal tahsil devrelerinden geçerek yetişmiş olması şarttır. " O, öğretmenlerini saygı ve minnetle anar ve yaşamda olanlara rastladıkça onlara en büyük saygıyı gösterirdi. Özellikle, kendisine Askeri Akademi'de kurmay sınıflarında iken arkadaş muamelesi yapmış olan iyi hocalarının anılarını ve o zamanlar kendi üzerinde bıraktığı olumlu etkileri, daima şükranla anardı. Öğretmenlik mesleğimde bana ilk önerisi şu olmuştur: "Talebe, her ne yaşta ve sınıfta olursa olsun, onlara geleceğin büyükleri nazarıyla bakacak ve öyle muamele edeceksin." (Devrim Gençliği Dergisi, c. III, no. 1 7, Kasım 1953.)

Atatürk çalışma yaşamında, genellikle, yorulmaz bir kudrete sahipti. Okumak onun için en büyük bir ihtiyaçtı. Yabancı dillerden Almancayı da anlamakla beraber, iyi bildiği Fransızcada yazılmış eserleri okumayı yeğlerdi. Onun dikkatle okuduğu kitapları, siz okuyacak olsanız, işaretlemiş olduğu şekilleri incelediğinizde, kitabın bütün ilginç taraflarının belirtilmiş olduğunu görürsünüz. Tarihi kitapları, daima harita ile izleyerek okur ve savaşlar için ayrıca krokiler çizerdi. En çok okumayı sevdiği konular: Tarih, coğrafya, filoloji, hukuk, sosyoloji, iktisat ve sanat konuları idi. Roman az okurdu fakat şiirden hoşlanır ve onları asıl şairlerinden ve güzel okuyan edip arkadaşlarından dinlemesini severdi. Onun en çok uğraştığı konulardan biri, milli eğitim ve kültür işlerine ait idi. Hatta bazı zamanlar, "Eğer Cumhurreisi olmasam, Maarif Vekilliğini almak isterdim" derdi. Okul programlarıyla bizzat meşgul olur, okutulan kitapları gözden geçirir ve özellikle tarih derslerinin ulusun bilincini yükselteceğine inanır ve Türklük dünyasının tarihini bir bütün olarak, uygarlık unsurlarına daha çok önem verilerek incelenmesini ve okutulmasını isterdi. O, Türk büyüklerinden Alparslanlar, Fatihler, Yavuz ve Kanunilerin hayranı olmakla beraber, bizzat uygarlık eserleri vücuda getirmiş olan Mimar Sinanlar ve Piri Reislere de ayrı değer verirdi. Çünkü devlet başında, ordular yönetmiş kişiler tarihte Türk şanını ne kadar yükseltmişlerse diğerleri de Türk dünyasına ölmez eserler vermişlerdir. Atatürk, her devirde Türkün uygarlık yapısına hizmet eden her bireyin değerini takdir etmenin zorunlu olduğunu prensip olarak kabul etmişti. O, 1935 yılında Türk Tarih Kurumu'na hitaben diyor ki: "Sinan'ın heykelini yapınız. " Evet, bir gün Türk yurdunun güzel şehirleri, her sahada ün salmış Türk büyüklerinin anıtlarını, heykellerini, ulusun bir değerbilirliği olarak dikmelidir. Bu büyükleri örnek alacak ve daha üstün eserler meydana getirecek gençlerin gelecek nesillerimizin değerleri arasında yer alacaklarına şüphe var mıdır? Atatürk, bu ideallerin gerçekleşmesini daima ulus eğitime ve kültür alanındaki ilerlemeye bağlamıştır. 1 Kasım 1937'de Büyük Millet Meclis'ini açış nutkunda, bu düşüncüyü doğrulayarak diyor ki: "Büyük davamız, en medeni ve en müreffeh millet olarak varlığımızı yükseltmektir. Bu, yalnız kurumlarında değil, düşüncelerinde de temelli bir inkılap yapmış olan büyük Türk milletinin dinamik idealidir. Bu ideali en kısa bir zamanda başarmak bir fikir ve hareketi beraber yürütmek mecburiyetindeyiz. Bu teşebbüste başarı, ancak türeli [adaletli] bir planla ve en rasyonel tarzda çalışmakla mümkün olabilir. Bu sebeple, okuyup yazma bilmeyen tek vatandaş bırakmamak, memleketin büyük kalkınma savaşının ve yeni çatisının istediği teknik elemanları yetiştirmek, memleket davalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak, nesilden nesle yaşatacak, fert ve kurumları yaratmak ve işte bu önemli umdeleri en kısa zamanda temin etmek, Kültür Vekaleti'nin üzerine aldığı büyük ve ağır mecburiyetlerdir. İşaret ettiğim umdeleri [ilkeleri] Türk gençliğinin dimağında ve Türk milletinin şuurunda daima canlı bir halde tutmak, üniversitelerimize ve yüksekokullarımıza düşen başlıca vazifedir. "

Kaynakça:

Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler (365,366,367), Afet İnan, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2007, İstanbul.

“Büyük Türk milletinin başöğretmeni Atatürk’ün, okul gezilerini anlatan bu eserin, öğretmenlerimize, Türk gençliğine, eğitimcilere, eğitim tarihi araştırmacılara, ilgilenen herkese faydalı bir kaynak olacağını umuyor, bundan onur ve gurur duyuyorum.” demişti Ahmet Bekir PALAZOĞLU “Atatürk’ün Okul Gezileri” adlı eserinde. Ve bu eser 2023 yılında beni buldu. Bir bakışla tesadüf bir bakışla da tevafuk denilebilecek bir buluşma bizimkisi. Eğitimle ilgili olan herkes için okul dergimizde böylesi bir yazının benim kalemimden dökülesi varmış.

Eser 1999 yılında basılmış, o yılların Milli Eğitim Bakanlığıyla işbirliği içinde çalışılarak Cumhuriyetin 75’inci yılını kutlama etkinlikleri kapsamında, Atatürk’ün büyük önem verdiği Milli Eğitim Bakanlığına kazandırılmıştır. Eserde yer alan dönemin Milli Eğitim Bakanlarının sözleri şöyledir:

“... Kitap, Ulu Önder Atatürk’ün eğitimin, öğretmenin, okulların ve program içeriklerinin niteliğine verdiği önemi gösteren birçok örnekle doludur. Eserin zengin bir kaynakçası da bulunmaktadır. Kitabın okuyucuya sunuluşu, Atatürk’ün okul ziyaretlerine ilişkin fotoğraflarla da zenginleştirilmiştir.

Atatürk’ün okul ziyaretleri sırasında yapmış olduğu konuşmalar, okul defterlerine yazdığı görüşler, okul öğrencileri ve öğretmenleri ile yaptığı söyleşiler, O’nun, Cumhuriyeti emanet ettiği gençliğin özgüven sahibi, araştıran, sorgulayan, bilgisini devamlı güncelleştiren kimlik ve kişilikte olmasını istediğini açıklıkla sergilemektedir.” Hikmet ULUĞBAY

“Cumhuriyet’in 75’inci yıl dönümü etkinlikleri içinde, Başöğretmen Atatürk’ün okul gezilerini anlatan bu eseri sunmak, Milli Eğitim Bakanlığı için, yerine getirilmesinden mutluluk ve onur duyulan bir görev olmuştur.

Atatürk, Cumhuriyet gençliğinin nasıl yetiştiğini görmek isterdi. Bunun için de çıktığı yurt gezilerinde en çok okulları gezmiş ve dersliklere girerek ders dinlemiş, bizzat ders vermiş ve öğrencileri imtihan etmiş, bugün ve yarın için direktif olan konuşmalar yapmış, yazılar yazmıştır.

‘Atatürk’ün Okul Gezileri’ adlı bu kitabı okurken Atatürk’ün; okul ortamı içinde müdür, öğretmen ve öğrencilerle olan beraberliğini göreceğiz ve bu beraberliğin bize vereceği güven, saygı ve sevgiyi yaşayacağız. O’nun eğitim ve öğretime, öğretmen ve öğrencilere ne kadar önem ve değer verdiğini göreceğiz.”Metin BOSTANCIOĞLU

Eğitim camiası olarak bizlere bu denli değer veren Ata’mızı, Başöğretmen’imizi ve Ulu Önder’imizi bu kıymetli eser vasıtasıyla Cumhuriyetimizin 100. Yılında bir kez daha kalbimde minnetle hissediyorum. Ve bir kez daha değerlerimizin yaşanarak, yaşatılarak öğretilebileceği düşüncesiyle karşı karşıya kalıyorum. Mustafa Kemal Atatürk’te değerlerimiz vücut bulmuştur. Onun her bir sözünün, her bir davranışının mânâsını kavrayıp kendi yaşamında uygulayabilenler, değerlerimizi gelecek kuşaklara en iyi şekilde aktaranlar arasında olacaklardır.

Değerli öğretmen arkadaşlarım ve değerli öğrencilerim şimdi sözü fazla uzatmadan sizleri bu eserde dikkatimi çeken bölümlerle baş başa bırakıyorum. Yüreğinizde hissetmeniz dileğiyle...

ATATÜRK'ÜN OKUL GEZİLERİ

ANKARA İSMETPAŞA KIZ ENSTİTÜSÜ'NDEKİ BİRİNCİ KADIN EKONOMİ SERGİSİNDE

18 Aralık 1932, Pazar.

Enstitü Müdürü Münir Hayri (Egeli)'nin anlatışına göre:

Bir gün İsmetpaşa Kız Enstitüsü'nde çocuk bakımı dersleri için çocuk bahçesini ziyaret ediyordu: "Biz niçin çocukları severiz?" diye sordu. Herkes bir cevap verdi. Atatürk, en sonunda kendi düşüncesini söyledi:

"Çocukları severiz. Çünkü, çocuk bizim devamımızdır. Her çocukta biz, sonsuzluğa doğru uzanıp gitme isteğimizin tatmin olduğunu görürüz."

ESKİŞEHİR GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKOKULU'NDA

16 Ocak 1933, Pazartesi.

Atatürk, Gazi Mustafa Kemal İlkokulu'nu ziyareti sırasında nöbetçi olan Emine öğretmene: "Okulunuzun adı nedir?" diye sordu. Emine öğretmen de: "Gazi Mustafa Kemal Okulu" cevabını verdi. Atatürk:

"Çok uzun. Gazi... Sona gelen kelimeleri siliniz." emrini verdi. Böylece okulun adı, "Gazi İlkokulu" oldu.

ATATÜRK'ÜN OKUL GEZİLERİ

BALIKESİR LİSESİ'NDE

21 Ocak 1933, Cumartesi.

Atatürk'ün Öğretmenlerle Sohbeti

Atatürk'ün Balıkesir Lisesi'ni ziyaretinde dersini dinlediği Kâmil (Su) Bey, anlatır:

"Okulun giriş kapısından çıkıldıktan sonra toprak avluya varıncaya kadar geniş parke döşeli bir yol vardı. O yolun iki yanına öğrenciler sıralanmış, Atatürk'ün çıkışını bekliyorlardı. Biz de kalabalığın arasına karıştık. Bu sırada bir ses duyuldu:

'Tarih öğretmeni Kâmil Bey'i, müdür odasından istiyorlar!'

Atatürk, sınıfımdan ayrıldıktan sonra okulun bazı bölümlerini gezmiş. Ayrılacağı sırada müdür: 'Biraz dinlenmez misiniz efendim? diye bir ricada bulunmuş. Atatürk, müdür'ün bu ricasını kabul etmiş ve beraberindekiler ile müdür odasına geçmiş. Sonra da öğretmenleri ve bu arada beni emretmiş. Müdür odasından çağrıldığımı duyunca yeniden büyük bir heyecana kapıldım, kalbim şiddetle çarpmaya başladı. Sıradan ayrıldım, arkamdan bütün öğrencilerim de benimle birlikte okula girdiler.

Müdür odası oldukça büyüktü. Kapısı koridora açılıyordu. Müdür yardımcısı odasına açılan ikinci bir kapısı vardı. Kapıdan girilince karşıda sol köşede çaprazlama, müdür masası bulunuyordu. Atatürk, masanın ön tarafına konan meşin kaplı bir sandalyeye oturmuştu. Masa arkasında kalmıştı, solunda Kolordu Komutanı Ali Hikmet Paşa, sağında Ali Çetinkaya oturuyorlardı. Atatürk'ün karşısına iki sandalye konmuştu. Birinde coğrafya öğretmeni Ahmet Emirhan Bey oturmuştu. İçeri girince bana da ikinci sandalyeye oturmam işaret edildi. (...) Atatürk, askerlik öğretmenine teşekkür etti sonra aşağı yukarı bana şunları söyledi:

"Öğretmen Bey, derste bir öğrenciye Gök Türk Devletinin kuruluşu ile ilgili bir soru sordunuz. Öğrenci bu soruyu cevaplandırırken, Altaylarda yaşayan Türkleri egemenliği altına almış olan Cücen imparatorunun, bunların başında bulunan Bumin adlı kahramanın kızını istediğinden, Bumin'in bu isteği reddettiğinden, bunun üzerine imparatorun, haddini bildirmek için Bumin Han üzerine kuvvet gönderdiğinden ama bir şey yapamadığından, buna karşılık Bumin Han'ın imparatora karşı büyük bir zafer kazanarak Cücen imparatorluğunu yıktığından ve bu imparatorluğa ait toprakları da ele geçirip Gök Türk Devletini kurduğundan söz etti. Bu cevap yerinde değildir. Bir milletin özgürlüğünü kazanmak için savaşması bir kız alışverişine bağlanmamalıdır. Türkler, bir kız yüzünden değil, fakat esirliğe dayanamadıkları, özgürlüklerine kavuşmak için Cücenlere karşı ayaklanmışlar ve sonunda büyük bir başarı kazanarak Gök Türk Devletini kurmuşlardır. Bu millî bir harekettir."

Atatürk, önemli bir noktaya işaret etmişti. Derste öğrencilere Gök Türk Devletinin kuruluş nedenleri, Atatürk'ün işaret ettikleri şekilde açıklanmıştı. Kitapta da öyle anlatılıyordu. Yalnız derste öğrencilerin konuya ilgisini daha fazla çekmek için bu kız isteme ile ilgili hikâyeden söz edilmişti. Anlaşılan Osman'ın aklında da bu hikâyeye kalmıştı. Gök Türk Devletinin kuruluşu ile ilgili soruya karşılık verirken, yalnızca bu hikâyeden söz etmesi, kitapta yazıldığı halde devletin kuruluşundaki asıl sebeplere değinmemesi bunu gösteriyordu. Ben, bu konuyu dilimin döndüğü kadar Atatürk'e anlatmaya çalıştım. Fakat tatmin olup olmadıklarını bilmiyorum. Ancak bu konuda başka bir şey söylemediler. Yalnız konu Türk tarihinde geçen başka bir olayı anımsatmıştı. Bunu bana sordukları bir sorudan anladım. Soru şu idi:

ATATÜRK'ÜN OKUL GEZİLERİ

“Öğretmen Bey, Türk tarihinde, destan kahramanı Oğuz Han’a karşılık olan bir hakan vardır. Bunun kim olduğunu söyler misiniz?”

Bunu biliyordum. Hemen cevapladım:

“Mete’dir, efendim.”

“Tamam.” dediler ve anlatmaya başladılar. Anlattıklarından aklımda kalanlar aşağı yukarı şunlardır:

“ Mete, babasının yerine Hun Türk Devletinin başına geçince, komşu imparatorlardan biri elçiler göndererek ondan çok sevdiği atını istemiştir. Kurultay toplanmış. Tüm Kurultay üyeleri bunun bir onur kırıcı istek olduğunu söyleyerek reddedilmesini, gerekirse bunun için savaşılmasını önermişlerdir. Mete, Kurultay üyeleri gibi düşünmemiştir. At onun kişisel malı olduğu için, bu yüzden savaşa girilmesine ve kan dökülmesine razı olamayacağını söyleyerek atını imparatora göndermiştir.

Bir süre sonra, imparator, yeniden Mete’ye elçiler gönderip bu kez ondan karısını istemiştir. Bu, düpedüz savaş açmak için bahane aramaktı. Kurultay toplanmış ve üyeler böylesine onur kırıcı bir isteği kabul etmektense savaşarak ölmeyi yeğ tutacaklarını bildirmişlerdir. Ama Mete, yine onlar gibi düşünmemiştir. İstek, ağır onur kırıcı olmakla beraber kişiseldi, kendisini ilgilendirirdi. Bu nedenle imparatorun bu isteğini de yerime getirmiştir. Kurultay karşı çıktığı halde, savaşmayı, kan dökülmesini kabul etmeyerek karısını imparatora göndermiştir.

İmparator, üçüncü kez elçiler gönderip Mete’den sınırdaki bulunan küçük bir toprak parçasını istemiştir. Bu istek üzerine, memleketin büyükleri, yeniden bir araya gelmişlerdir. İstenilen küçük, önemsiz, kıraç bir toprak parçası idi. Devlete, millete hiçbir yararı yoktu. Bu isteği geri çevirip savaşa sebep olmak anlamsızdı. Herkes bu kıraç toprak parçasının verilmesinden yana idi. Ama Mete, bu kez de Kurultay üyeleri gibi düşünmemiştir. ‘Toprak, kimsenin kişisel mülkü değildir, milletin malıdır. Millet malını, hiç kimse, başkasına vermek hak ve yetkisine sahip değildir. İmparator, bu isteğinde direnecek olursa, bu yüzden onunla savaşılır.’ demiştir.

Nitekim bu sebepten komşu imparatorla savaş yapılmış, sonunda Türkler büyük bir zafer kazanmışlardır.”

Atatürk, bu olayı öylesine tatlı ve çekici bir ifade ile anlatmışlardı ki, hepimiz, kendilerini büyük bir hayranlıkla dinlemiştik.

Müdür odasında konuşurken Atatürk ya değişmişti veya bana öyle geliyordu. Sınıfa girdikleri zaman gözlerine bakmamıştım. Çünkü o andaki bakışını tarif etmeme imkân yoktur. Müdür odasında oldukça rahatlamıştım. Artık yüzüne bakabiliyordum. Yalnız sorulacak herhangi bir soruyu cevaplandıramazsam kuşkusunu hâlâ içimde taşıyordum. Atatürk, tatlı tatlı konuşuyordu. Söz Rumeli’ye geçti. Tarih dışında konulara değinildi. Arada Ali Çetinkaya da söze karışıyordu. Bu sırada kahveler geldi.

ATATÜRK'ÜN OKUL GEZİLERİ

Üç bekâr arkadaş okulda kalıyorduk. Üçümüzün de birer fincanı vardı. Benimkinin rengi kırmızı, Naci (Alev) Bey'in mavi, Gaffar (Güney) Bey'in de eflâtun idi. Fincanlar kahve tepsisine, sağ başta kırmızı, sol başta mavi, ortada eflâtun olmak üzere konulmuştu. Tepsi Atatürk'e uzatıldı. Atatürk bir an durakladı, gözlerini üç fincan üzerinde gezdirdi, sonra ortada duran, eflâtunu aldı. Kahveler içilirken konuşmalar sürdürüldü. Bir ara Atatürk, bana yeni bir soru yöneltti:

"Öğretmen Bey, dedi. Bana İllirya kelimesinin anlamını söyler misiniz?"

Dört ciltlik Tarih kitabının birinci cildinde bir dip notta bu kelimenin açıklaması yapılmıştı. Okurken bu kelime benim de dikkatimi çekmişti.

"İl veya El, kavim veya bunun oturduğu yer anlamına gelir. Bizden olmayan kimselere, yabancılara da el deriz. Eloğlu gibi... İllirya: İller ili, yani yabancı toplumların oturduğu yer anlamına gelir." şeklinde karşılık verdim.

Bu karşılığı Atatürk, sanırım yeterli bulmuştu. Bu kez İllirya kelimesi üzerinde bir konuşma yaptı. Bu konuşmanın tamamını Atatürk, okuldan ayrıldıktan hemen sonra not etmediğime bugün çok üzgünüm. Olağanüstü çekici ve inandırıcı bir konuşma idi. Bir ara Fransızcadaki üçüncü şahıs "İl" zamiri ile İllirya kelimesi arasında bir bağlantı kurdu.

Konuşmalar bir sohbet havası içinde uzayıp gitmişti. Yukarıda belirttiğim gibi Atatürk bir soru soruyor, karşılığını aldıktan sonra konu üzerinde geniş açıklamalarda bulunuyor, örnekler veriyordu.

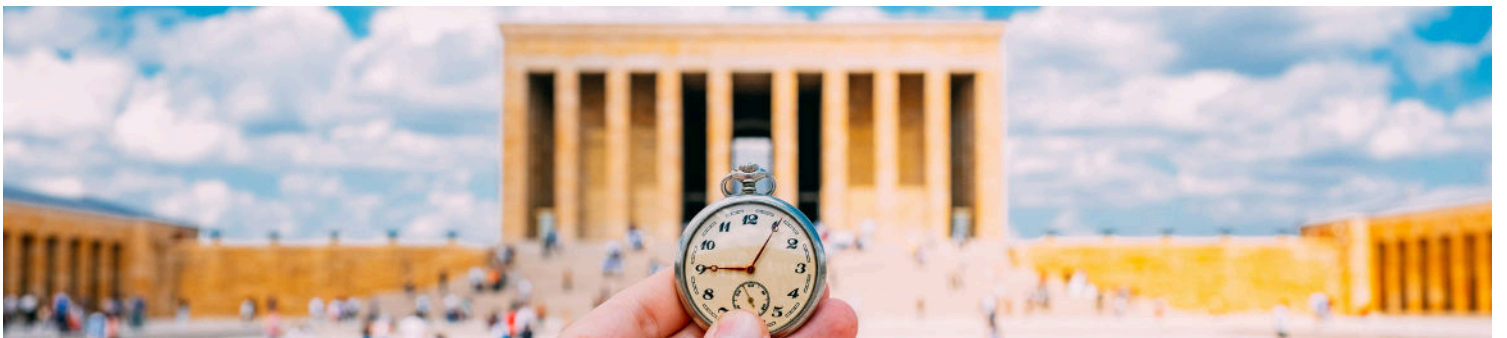
Bir ara saati öğrenmek istediler. Sonra çok nazik bir biçimde vaktin geçtiğini söyleyerek kalktı, herkesin elini sıktıktan ve müdüre "okulda iyi vakit geçirdiklerini" söyledikten sonra dışarıda toplanan öğrencilerin coşkunu alkışları ve sevgi gösterileri arasında okuldan ayrıldı.

Birkaç gün sonra müdürümüz Esat Bey beni odasına çağırttı ve şunları söyledi:

"Atatürk, Kütahya'ya giderken kendisini il sınırına kadar uğurlayan Kolordu Komutanı Ali Hikmet Paşa ile Vali Ethem Bey'e bir ara sizin dersinizden söz etmiş. Sizin için: "Genç ama değerli bir öğretmen. Tarih kitabındaki İslâm tarihi üzerinde çok durdum ve o konunun yazılışına nezaret ettim. Genç öğretmen, Hz. Muhammed'in savaşlarını iyi anlattı." demiş.

KAYNAK: Atatürk'ün Okul Gezileri, Ahmet Bekir PALAZOĞLU, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, 1999.

Nilgün AYVAZ EYİDOĞAN
Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretmeni

Atatürk'ten Son Mektup

Siz beni hâlâ anlayamadınız
Ve anlayamayacaksınız çağlarca da
Hep tutturmüş "Yıl 1919, Mayıs'ın 19'u" diyorsunuz.
Ve eskimiş sözlerle beni övüyor, övünüyorsunuz.

Mustafa Kemal'i anlamak bu değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Bırakın o altın yaprağı artık,
Bırakın rahat etsin anılarda şehitler,
Siz bana neler yaptınız ondan haber verin,
Hakkından gelebildiniz mi yokluğun, sefaletin,
Mustafa Kemal'i anlamak yerinde saymak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Bana muştular getirin bir daha
Uygar uluslara eşit yeni buluşlardan;
Kuru söz değil iş istiyorum sizden anladınız mı?
Uzaya Türk adını Atatürk kapsülüyle yazdınız mı?

Mustafa Kemal'i anlamak avunmak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil

Hâlâ o acıklı ağıtlar dudaklarınızda,
Hâlâ oturmuş 10 Kasımlarda bana ağlıyorsunuz,
Uyanın artık diyorum, uyanın, uyanın,
Uluslar, fethine çıkıyor uzak dünyaların.

Mustafa Kemal'i anlamak göz boyamak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil

Beni seviyorsanız eğer ve anlıyorsanız,
Laboratuvarlarda sabahlayın, kahvelerde değil,
Bilim aşırtın saçlarınızı, kitaplar...
Ancak böyle aydınlanır o sonsuz karanlıklar.

Mustafa Kemal'i anlamak ağlamak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Demokrasiyi getirmiştım size, özgürlüğü
Görüyorum ki hâlâ aynı yerdesiniz hiç ilerlememiş.
Birbirinize düşmüşsünüz halka eğilmek dururken,
Hani köylerde ışık, hani bolluk, hani kaygısız gülen,

Mustafa Kemal'i anlamak işitmek değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Arayı kapatmanızı istiyorum uygar uluslarla.
Bilime, sanata varılmaz rezil dalkavuklarla.
Bu vatan, bu canım vatan sizden çalışmak ister.
Paydos öğrenmeye, paydos avunmaya, yeter, yeter.

Mustafa Kemal'i anlamak aldatmak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.

Halim Yağcıoğlu

KİMDİR?

Bilim, Sanat, Spor ve Devlet Adamları

Orhan Veli KANIK

Orhan Veli'nin babası İzmir tüccarlarından Fehmi Bey'in oğlu müzisyen Veli Bey (İzmir, 1881-1953), annesi de Beykoz'un ileri gelenlerinden tüccar Hacı Ahmet Bey'in kızı Fatma Nigar Hanım'dı (İstanbul, 1894-1962). Nigar Hanım'la evlendiği sırada "Muzika-i Hümayun"da bulunan Veli Bey, Cumhuriyet'le birlikte Cumhurbaşkanlığı Armoni Orkestrası'nın şefi oldu. Sonra Konservatuvar'da profesörlük, Ankara Radyosu'nda müdürlük yaptı. Yazar Adnan Veli (1916-1972) ve Fürüzan Yolyapan kardeşleridir.

Orhan Veli ilkokula Beşiktaş Akaretler İlkokulu'nda başladı, Galatasaray Lisesi'nin ilk kısmına geçti, beşinci sınıfı Ankara Gazi İlkokulu'nda okuyarak ilkokulu bitirdi. Ortaokul ve liseyi de Ankara'da okuyan Orhan Veli, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'ne girdi. İki yıl sonra buradan ayrılarak çalışma hayatına başladı. Bir yıl kadar yardımcı öğretmenlik yaptı. PTT Genel Müdürlüğü'nde çalışırken (1936-1942), askere alındı. Yedek subaylığı Bolayır'da geçti. Orhan Veli Kanık, Milli Eğitim Bakanlığı Tercüme Bürosu'na çevirmen olarak girdi. İki yıl sonra ayrılarak 28 sayı yayımlanan Yaprak dergisini çıkardı

KİMDİR?

Orhan Veli KANIK

Orhan Veli, 1950'de Ankara'da bir kaza geçirdi. Karanlık bir sokakta, belediyece açtırılan, ama çevresine hiçbir işaret ve lamba konulmayan bir çukura düştü. Başı zedelendi. İki gün sonra İstanbul'a geldi. Bundan sonrasını Orhan Veli'nin kardeşi Adnan Veli Kanik şöyle yazdı: " ... Vücudundaki sızılardan şikayet ediyordu. 14 Kasım Salı günü bir arkadaşının evinde öğle yemeği yerken fenalık geçirdi. Hastaneye kaldırıldı. Beyninde damar çatlaması yüzünden başlayan baygınlığının nedeni ilkin hekimler tarafından anlaşılamadı. Alkol zehirlenmesine karşı tedavi yapıldı. Saat 20'de komaya girdi. Bütün gayretlere rağmen kurtarılamayarak Cerrahpaşa Hastanesi'nde hayata gözlerini yumdu".

Orhan Veli, ilkokulun son sınıfındayken şiire başladı. Öğretmeni tarafından desteklenerek yazmaya yönlendirildi. İlk şiiri de 1924 yılında Çocuk Dünyası adlı dergide yayımlandı. Ama şiire asıl bilinçli yaklaşımı lise öğrenciliği yıllarında gerçekleşti. Lisede öğretmenleri olan Ahmet Hamdi Tanpınar, Rıfki Melul Meriç, Halil Vedat Fıratlı ve Yahya Saim Sinanoğlu'nun yakın ilgisini gördü. Yine Lisede Oktay Rifat ve Melih Cevdet'le arkadaş oldu, Sesimiz adlı bir dergi çıkardı (1 Aralık 1936).

Orhan Veli'nin düzyazıdan şiire geçmesinde, kendisinden iki sınıf önde olan Hıfzı Oğuz Bekata'nın etkisi oldu. Nahit Sırrı Örik'in desteğiyle de şiirleri Varlık dergisinde yayımlandı. Bunların bazısı Mehmet Ali Sel imzasıyla çıktı.

Orhan Veli, dönemin İnsan, Ses, Gençlik, Küllük, İnkılapçı Gençlik gibi dergilerine de yazdı (1936-1942). Moliere'den Rimbaud'ya, La Fontaine'den Musset'ye uzanan birçok çeviri yaptı.

İlk kitabını yine liseli arkadaşlarıyla birlikte (Oktay Rifat, Melih Cevdet), Garip adıyla çıkardı (1941). Bu kitapla birlikte şiirimizde "Garip akımı" "Garip Şiiri" diye adlandırılan bir yeniliğin de kurucusu oldu. Daha sonra çeşitli şiir kitapları çıkardı, düzyazıları ve çevirileri yayımlandı. Varlık başta olmak üzere çeşitli dergi ve gazetelerde yazdı.

Şiirlerinden yapılan seçmeler İngilizce, Fransızca, Rusça, Yunanca gibi çeşitli dillere çevrildi. Ayrıca Müşfik Kenter, Kerim Afşar gibi sanatçılar şiirlerini kasete okudular. Birçok besteci şiirlerini besteledi. Murathan Mungan, şiirlerden kurgulayarak "Bir Garip Orhan Veli" adlı tek kişilik bir oyun yazdı, bunu uzun süre Müşfik Kenter oynadı. Cumhuriyet edebiyatına katkısını dergi yayımlayarak da gösterdi.

Sahip ve yazı işleri müdürlüğünü Orhan Veli'nin üstlendiği Yaprak dergisi, on beş günlük olarak 28 sayı (1 Ocak 1949-15 Haziran 1950) yayımlandı. "Fikir, sanat gazetesi" biçiminde sunulan dergi, ekonomik nedenle tek yapraklı. Adını da bu biçimden aldı. Yaprak, Orhan Veli'nin ölümünden sonra arkadaşları tarafından Son Yaprak adıyla yeniden tek sayı çıkarıldı (1 Şubat 1951). Bu tek sayı çıkan dergide Orhan Veli'nin sağlığında yayımlanmamış olan "Aşk Resmigeçidi" adlı şiirine yer verildi.

Orhan Veli, kısa bir zamanda büyük bir üne kavuşan sayılı şairlerimizden oldu. Arkadaşları Melih Cevdet ve Oktay Rifat'la çıkardığı Garip adlı kitap, yer alan şiirlerin yanı sıra, "edebiyatı edebiyat yapmaktan kurtarmaya gelen" bu öncülerin bir bildirisini de taşıdı. Garip akımı, bu bildiriyle edebiyat dünyasında kendine taraftar buldu. İkinci Yeni akımı çıkana kadar etkin oldu. Bu akımdan etkilenmeyen çok az şair kaldı.

Garipçiler diye de adlandırılan Garip şairlerinin amacı, şiiri birtakım kalıplardan kurtarmaktı. Dolaysız, yalın, açık seçik bir halk diliyle şiir yazmaktı. Böylece Orhan Veli'nin yaptığı iş, edebiyat tarihimiz açısından "edebiyat zevkimizde devrim" biçiminde anlatılarla karşılandı. Geleneksel şiirimizin kabuğu çatlatıldı, o güne kadar şiirin özü sayılan söz sanatları bir yana bırakıldı; ölçüsüz, uyaksız, halkın anlayacağı yalınlıkta bir dille şiir yazına yolu açıldı.

Orhan Veli'nin şiirlerinin benimsenmesinde eleştirmen Nurullah Ataç'ın da payı büyük oldu. Ataç, onun şiirleri konusunda şunları söyledi: "Orhan Veli, şiirlerinin hemen hepsinde birer hikaye anlatır, hem de uzun bir hikaye, sanki birer hayat. Ancak bu hikayeleri bütün fazlalıklardan temizler, bize birkaç satırda özü söyleyiverir. O koca hikayeyi şiir üslubuna koyuverir."

KİMDİR?

Orhan Veli'nin Eserleri

Şiir:

Garip (Oktay Rifat ve Melih Cevdet'le 1941),
Garip (yalnız kendi şiirleriyle, genişletilmiş 2. baskı, 1945),
Vazgeçemediğim (1945),
Destan Gibi (1946),
Yenisi (1947),
Karşı (1949).

Ölümünden sonra, şairin kitapları bir arada, kitaplarına girmeyen şiirlerle birlikte Orhan Veli, Bütün Şiirleri (1951) adıyla basıldı. Sonraki yıllar yeni basımları yapıldı.

Düzyazıları, eleştiri ve hikayeleri:

Nesir Yazıları (1953),
Denize Doğru (1970),
La Fontaine'in Masalları (49 fabl manzum çeviri, 1943, YKY 2003),
Nasrettin Hoca Hikayeleri (72 fıkra manzum çeviri, 1949, YKY 2003).
Bütün Eserleri Edebiyat Dünyamız (düzyazı, konuşma, 1975),
Bütün Yazıları (1982; 1. cilt Sanat Edebiyat Dünyamız, 2. cilt Bindüğümüz Dal).
Bütün Şiirleri (1975).
Çeviri Şiirler (der. Asım Bezirci, 1982).

2003'te Yapı Kredi Yayınları tarafından bütün şiirleri ve öteki eserleri yeniden yayınlanmaya başladı. İlk kez yayımlananlar içinde Şevket Rado'ya Mektuplar (Oktay Rifat ve Melih Cevdet Anday'la haz. E. Necdet İşli, 2002), El Kapısında (Oyun, Turgenyev'den çeviri, haz. M. Sabri Koz, 1994) yer aldı.

Çeviri:

Bir Kapı ya Açık Durmalı ya Kapalı (A. de Musset, 1943),
Scapin'in Dolapları (Moliere, 1944),
Fransız Şiiri Antolojisi (1947),
W. Shakespeare, Hamlet ve Venedikli Tüccar (C. Labm'dan-Ş. Erdeniz'le, 1949),
Saygılı Yosma (J. P. Sartre, 1961),
Batıdan Şiirler (1963).
Çeviri kitaplarının sayısı 12'dir.

Orhan Veli'nin Şiirlerinden Örnekler

Cımbızlı Şiir

Ne atom bombası
Ne Londra Konferansı
Bir elinde cımbız,
Bir elinde ayna;
Umurunda mı dünya!

Bedava

Bedava yaşıyoruz, bedava;
Hava bedava, bulut bedava;
Dere tepe bedava;
Yağmur çamur bedava;
Otomobillerin dışı,
Sinemaların kapısı,
Camekanlar bedava;
Peynir ekmek değil ama
Acı su bedava;
Kelle fiyatına hürriyet,
Esirlik bedava;
Bedava yaşıyoruz, bedava.

Anlatamıyorum

Ağlasam sesimi duyar mısınız,
Mısralarımda;
Dokunabilir misiniz,
Göz yaşlarıma, ellerinizle?

Bilmezdim şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz olduğunu
Bu derde düşmeden önce.

Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

ÖĞRETMEN DEMEK...

24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle bir yazı yazmam gerekti. Gönül birden coştı ama dil sustu. Hangi öğretmenden söz etmeliydim. Öğretmenlik dün ne idi, bugün ne oldu? Çok şey söylemek lazım fakat kalp kırık, dil suskun, kelimeler yetersiz. İyisi mi sözü, sözün ustalarına bırakmak. Zira arife sözün hepsi söylenmez. Gelin bunları iki ustanın dilinden dinleyelim:

(DÜNÜN ÖĞRETMEN ALGISI)

ÖĞRETMENİM

Bütün karanlığın ulu güneşi,
Her gece gönlüme dol öğretmenim.
Kim ki çıkmak ister ömür dağına,
Ancak senden başlar yol öğretmenim.

Hep çürüsün sana küfreden diller,
Kökten kopsun sana taş atan eller,
Senden küçük güzellikler, güzeller,
Sendeki bir başka hal öğretmenim.

Satır satır düşüncemde kanımsın,
Kanımın içinde başka canımsın,
Yaradandan sonra küçük tanrımsın,
Sende hikmet, kudret bol öğretmenim.

Adaletin A harfini sen yazdın,
Zorlukları sen öğrettin, sen çözdün,
Hesabı keşfettin, atomu ezdin,
Sana tüm engeller kul öğretmenim.

Sen ağlarken ya ben nasıl güleyim?
Rehbersiz menzili nasıl bulayım?
Eline, gönlüne kurban olayım,
İşte bir canım var, al öğretmenim.

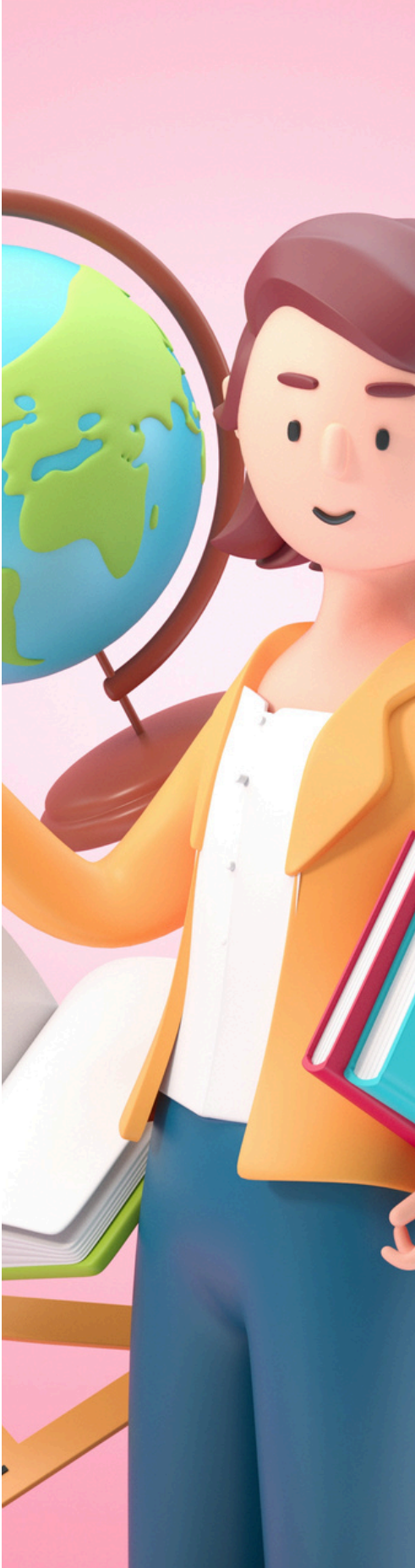
Mahsuni sızlanır övgüm az diye,
Benden neler çektin, oku, yaz diye,
Gene yatır dizlerine saz diye,
Beni ölene dek çal öğretmenim.

Aşık Mahsuni ŞERİF

ÖĞRETMEN DEMEK...

24 Kasım Öğretmenler Günü nedeniyle bir yazı yazmam gerekti. Gönül birden coştı ama dil sustu. Hangi öğretmenden söz etmeliydim. Öğretmenlik dün ne idi, bugün ne oldu? Çok şey söylemek lazım fakat kalp kırık, dil suskun, kelimeler yetersiz. İyisi mi sözü, sözün ustalarına bırakmak. Zira arife sözün hepsi söylenmez. Gelin bunları iki ustanın dilinden dinleyelim:

(BUGÜNÜN ÖĞRETMEN ALGISI)

ÖĞRETMENİM

Bana neler öğretmiştin,
Unutmadım öğretmenim.
Ama gel gör ki yine adam
Olamadım öğretmenim.

Ezberledim hep dersini,
Yaşattılar hep tersini,
Mutluluğun adresini,
Bulamadım öğretmenim.

İnsanlığın adı para,
Bu hayatın tadı para,
Ne gerek var kitaplara,
Anlamadım öğretmenim.

Hani doğru bükülmezdi?
Hani haklı ezilmezdi?
Hani dağlar yıkılmazdı?
Yıkıldım ben öğretmenim.

Defter başka, kalem başka,
Yaşadığım alem başka.
Şöyle güzel, gerçek aşka
Düşemedim öğretmenim.

Saygı dedim, anlayan yok,
Vefa dedim, tanıyan yok,
Dostluğu da bir bilen yok,
Göremedim öğretmenim.

Her şey yerli yerinde mi?
Bütün sırlar derinde mi?
Suç bende mi, evrende mi?
Bilemedim öğretmenim.

Sakın gitmesin ağrına,
Bir hevesim yok yarına,
Utancımdan mezarına,
Gelemedim öğretmenim.
Affet beni öğretmenim.

Ahmet Selçuk İLKAN

KİMDİR?

Hüseyin YILMAZ

Çobanlık yaparken keşfedildi! Siri uygulamasının babası Denizlili bir Türk'müş

Denizli'nin Acıpayam ilçesinde 1924 yılında dünyaya gelen Hüseyin Yılmaz, henüz 12 yaşındaydı. Okuma yazma bilmiyordu çünkü babası onun ilkokula gitmesine izin vermemişti. Yaşadıkları maddi sorunlar yetmiyormuş gibi bir de annesini küçük yaşta kaybeden küçük Hüseyin, 11 yaşına geldiğinde bir sarsıcı ölümle daha sarsıldı. Bu kez hayatını kaybeden babasıydı. Henüz 11 yaşında hem öksüz hem de yetim kalmıştı. Babasının ölümünden sonra ablası ve eniştesinin yanına yerleşen Hüseyin, Denizli'nin bir köyünde çobanlık yapmaya başladı. Kaderini değiştirecek olay da çobanlık yaptığı esnada yaşandı.

Koyunlarını otlatmak için yola koyulan Hüseyin, öğrencileriyle birlikte piknik yapan birkaç öğretmenle karşılaştı. Yaşlıları okulda öğrenciyken o ise çobanlık yapıyordu. Hüseyin'le sohbet etmeye başlayan öğretmenler, minik çocuktaki cevheri fark eder etmez kendi aralarında bir karar aldılar. Hüseyin'e Acıpayam Gölcük Yatılı Bölge Ortaokulu'na gitmesini teklif eden öğretmenler, genç çocuğun bakışlarından ve kendilerine verdiği zeka dolu cevaplardan etkilenmişlerdi. Daha önce babası yüzünden okula gidemeyen Hüseyin, hiç beklemediği anda gelen bu teklifle yeni bir umudu olduğuna inanmış ve heyecanlanmıştı. Öğretmenlerle yaptığı sohbeti koşa koşa halasına anlatan Hüseyin, cebine sıkıştırılan parayla ilçeye giden bir kamyonu gitmek için yola koyulduğunda hayatı için ne denli önemli bir karar verdiğinin farkında değildi.

Hüseyin Yılmaz'ın hayatıyla ilgili aslında köyden ilçeye giderken bindiği kamyonun, ilçenin varlıkları insanlarından Ali Rıza Kaşıkçı'ya ait olduğu ve Kaşıkçı'nın çocuğu olmadığı için Hüseyin'e onu evlat edinmek istediğini söylediği biliniyor. İddialara göre Hüseyin Yılmaz bunu kabul etmiyor ve okumak istediğini söylüyor. Kaşıkçı da verdiği cevaptan çok etkilendiği için ömrü boyunca onun tüm eğitim masraflarını üstleniyor.

KİMDİR?

SABAHA KADAR KİTAP OKUDU VE HATAYI FARK ETTİ

İlk ve orta öğrenimini başarıyla tamamlayan Hüseyin, başarılı bir öğrenci olarak liseye başladığında içindeki cevher de yavaş yavaş ortaya çıkmaya başladı. Matematik derslerine özel bir ilgi duyan Hüseyin, lise hayatı boyunca birçok kez yarışmaya katıldı ve neredeyse hepsinde birinci olmayı başardı. Bu yarışmalardan birinde kendisine hediye olarak verilen kalın bir kitabı yalnızca bir gecede bitiren Hüseyin, sabah okula gittiğinde öğretmenine kitapla ilgili önemli bir detay aktardı. İşte bu detay aslında Hüseyin'in ilerideki başarılı hayat yolculuğuna dair ilk büyük sinyaldi. Tüm gece boyunca okuduğu kitapta önemli bir eksiklik olduğunu düşünen Hüseyin, öğretmenine kafasındaki soru işaretini anlattı ve ondan mantıklı bir cevap duymak istedi. Ancak öğretmeni şaşkıncı. Öğrencisi Hüseyin'in, kitaptaki eksikliği fark edecek kadar zeki olduğunu bir kez daha anlayan öğretmeni, karşısındaki bu parlak ve zeki çocuk için ne yapacağını düşündü ve sonunda kararını verdi. İstanbul Teknik Üniversitesi'ndeki (İTÜ) hocası olan fizik profesörü Nusret Kürkçüoğlu'na Hüseyin hakkında bir mektup yazan öğretmen, ünlü profesörden umduğu ama beklemediği bir cevapla daha da heyecanlandı. Profesör Kürkçüoğlu, küçük Hüseyin'le tanışma isteğini öğretmene iletmişti ama o dönem Hüseyin'in İTÜ'ye bir ziyarette bulunması maddi açıdan pek de mümkün değildi. Ancak liseden mezun olduktan sonra profesörün yanına gidebildi.

EINSTEIN'IN TEORİSİNDEKİ BOŞLUĞU FARK ETTİ

Üniversite dönemi boyunca İTÜ'de birçok kıymetli çalışmaya imza atan Hüseyin Yılmaz, daha önce üzerinde durulmamış şeylerin peşine düşmeye başladı. Yaptığı bir araştırma sırasında Einstein'ın kütle çekim teorisi hakkında okumalar yapan Yılmaz, ünlü Alman teorik fizikçinin teorisinde bir boşluk olduğunu düşündü ve kafasındaki soru işaretlerini hocalarına anlattı. Kafasındaki soru işaretine verilecek en sağlam yanıt kendisine çok uzaklardan, ABD'den ulaşabilirdi. İşte tam da bu noktada İTÜ'deki hocaları devreye girdi.

Öğrencileri Hüseyin Yılmaz'ın kafasındaki soruya en iyi cevabı Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nden (MIT) profesör Philip M. Morse'un vereceğini düşünen öğretmenleri, Yılmaz adına bir mektup yazdı. Profesör Morse'un Hüseyin' verdiği yanıt ise oldukça hızlı oldu. Profesör Morse, Hüseyin'e şu cevabı verdi: "Hüseyin'in ulaştığı sonuca 5 yıl önce başka bir araştırma grubu da ulaşmıştı. Ancak Hüseyin'in bunu tek başına gerçekleştirmesi gerçekten inanılmaz. Hüseyin, MIT'ye gelsin. Onun tüm masraflarını karşılayacağız."

KİMDİR?

Hüseyin YILMAZ

TEZİNİ SADECE 3 AY İÇİNDE BİTİRDİ

ABD'den aldığı davet adeta hayatının şansiydi. ABD'ye giden Hüseyin Yılmaz, 1952 yılında İTÜ'den yüksek mühendis olarak mezun oldu ve ABD'ye giden bir gemiye bindi. MIT'ye ulaştığında Profesör Morse'la buluşan Hüseyin Yılmaz heyecanlıydı ancak önemli bir problem vardı. Hüseyin'in İngilizcesi çok da yeterli değildi. Buna rağmen Profesör Morse'a tarihe geçecek şu sözleri söyledi: "Write on the blackboard! (Kara tahtaya yaz)" Profesörün kara tahtaya yazdığı konu ise Yılmaz'ın tez konusuna dönüştü. Normalde tez yazım süreci aslında uzun aylar ve yıllar sürebilirken Yılmaz, çalışkanlığı ve zekası sayesinde yıllar içinde yapılacak bu işi yalnızca 3 ay içinde tamamlamayı başardı. Ancak doktor unvanı için iki yıl boyunca beklemesi gerekiyordu. Bu süre zarfında beklemeye karar veren Hüseyin Yılmaz, iki yıl sonunda MIT'den 'doktor' unvanını aldı. Üstelik bu aradaki iki yılı da verimli geçirdi ve en başta İngilizce sorununu da ortadan kaldırdı. Yine bu dönemde birçok çalışmada yer alan Yılmaz, en sonunda Profesör Morse'un araştırma asistanı olmayı da başardı.

'SIRI'NIN EN İLKEL VERSİYONUNU BULDU

Başarıya giden yoldaki merdivenleri birer ikişer değil adeta beşer beşer çıkan Dr. Hüseyin Yılmaz, ünvanını almadan önce beklediği süre içerisinde New Jersey'deki Princeton Üniversitesinde bir zamanlar açığını bulduğu Einstein'la birlikte de çalıştı. Ardından Boston'a geri döndü ve hayatında yepyeni bir sayfa açıldı. Boston'da o yıllarda bilgisayar teknolojisini destekleyen bir şirkette çalışmaya başlayan Hüseyin Yılmaz, 1960'lı yılların başında sesle kumanda edilebilen bir bilgisayarı bulan kişi olarak tarihe adını yazdırdı. Bu buluş, günümüzde de sıklıkla kullanılan 'Siri' uygulamasının en ilkel versiyonu olarak kabul edildiği için Yılmaz'ın adı günümüzde de yaşamaya devam ediyor.

Dr. Yılmaz, o yıllarda eş zamanlı olarak NASA'daki astronotların hayatını kolaylaştırmak adına uzay gemilerindeki sesli komut teknolojisini kullanabilmek için konuşmaları kodlayan elektronik bir cihaz geliştiren ilk kişiydi. Yaşamı boyunca fizikle uğraşırken bir yandan da insanların yaşamını kolaylaştıracak teknolojilerin gelişimine katkıda bulundu. Yılmaz'ın astronotlar için bulduğu sesli komut teknolojisinin aynı zamanda duyma engelli çocuk ve yetişkinler için de kullanıldığı biliniyor.

FIRTINA ETKİSİ YARATTI

Daha önce de Einstein'ın fonksiyon teorisi üzerine uzunca düşünen Yılmaz, sonunda teoride gördüğü eksikleri not edip bir de üstüne kendi teorisini yazarak bir zamanlar birlikte çalışma fırsatı bulunduğu bilim adamına yolladı. Ancak ne yazık ki bu mektup kendisine ulaşmadan Einstein hayatını kaybetti. Bütün bu talihsizliğe rağmen Yılmaz pes etmedi ve çalışmalarına devam etti. Yazdığı mektup ise dönemin popüler bilim dergilerinden birinde yayınladı. Adeta fırtına etkisi yaratan mektuba da yer verilen dergide Einstein'ın izafiyet kuramına karşı Yılmaz'ın 'kütle çekim kuramı'nın literatüre girdiğinden bahsediliyordu.

Bilimsel Haberler

ELEKTRİKLİ ARABALARIN İLHAM VEREN TARİHÇESİ

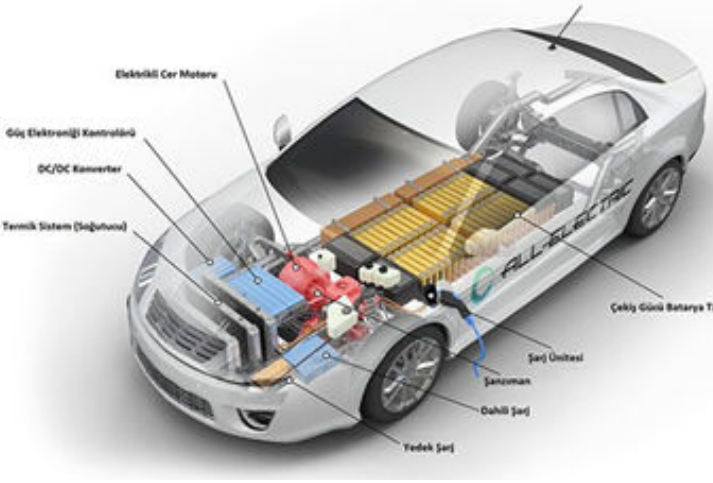
Ülkemizde henüz çok popüler olmasa da Avrupa'da elektrikli bir araba almak, son yıllarda oldukça popüler ve çok trend bir fikir olarak yaygınlaşıyor. Belki de gelecek bir kaç yıl içinde çok yaygın bir ikinci el elektrikli araba piyasası da oluşacak. Hepimiz "Elektrikli Araba" terimini hayatımızın bir yerinde duymuşuzdur. Gazetede, televizyonda ya da internette konuyla ilgili hazırlanmış çarpıcı haberleri okumayan neredeyse yoktur. Bu bilgilerden yola çıkarak da "elektrikli araba nedir" biliyoruz ancak tanımlamak gerekirse günümüzdeki çoğu aracın kullandığı fosil yakıtlar yerine elektrik enerjisiyle çalışan arabadır.

Elektrikli Arabaların Dönüşü ve Elon Musk

1980'lerden sonra 2000'li yıllarda özellikle son 10 senedir elektrikli arabalar tekrar hayatımıza girdi ve bu sefer çok daha iddialılar. Elektrikli araba kullanıcıları ve çevreciler, bu durumdan dolayı Elon Musk'a büyük bir teşekkür borçlular. Çünkü Elon Musk, şirketi Tesla Motors ile bu sektöre öncülük etti ve diğer büyük araba üreticilerinin geleceği görmesini sağladı ya da onları elektrikli araba üretmeye teşvik etti.

Elektrikli Arabaların Bataryaları

Elektrikli araba bataryalarının da cep telefonlarımızın bataryaları gibi belli bir kullanımdan sonra eskiyor ve değiştirilmesi gerekiyor. Bu kullanım süresi tabii ki cep telefonlarımızdan çok daha uzundur. Örneğin bugün için, üretilen bir bataryalarının ortalama 7 yıl dayanabileceği tahmin ediliyor.

Elektrikli Arabalar Yavaş mı?

Diğer arabaların yani içten yanmalı motorla çalışan arabaların yanında elektrikli arabaların hızlarının çok daha düşük olduğu düşünülür. Ancak son yıllarda yapılan araştırmalar, bu gerçeği değiştirmiştir. İlerleyen yıllarda aradaki farkın tamamen kapanacağı da düşünülmektedir. Tesla Motors' un 100 km'ye 2,8 saniyede ulaşabilen 430 KM menzili olan bir modele sahiptir.

Elektrikli Arabalar Nasıl Şarj Oluyor?

Elektrikli arabaların en büyük sorunu şarj edilme sorunudur. Bu konuda kullanıcılar iki seçeneğe sahiptir. Birincisi şarj ünitelerinde şarj etme, ikincisi ise batarya değiştirme. Batarya değiştirme, benzin doldurmaktan bile daha hızlı bir işlemdir ancak çok talep görmemiştir. Günümüzde birçok devlet elektrikli araba kullanımını yaygınlaştırmak için ÖTV indirimleri ve teşvikler sağlamaktadır. Japonya ve Amerika hızlı şarj istasyonlarını yaygınlaştırmak için teşvikler vermektedir.

Elektrikli Araba Alırken Nelere Dikkat Etmeli?

Elektrikli arabalar bataryalarından dolayı diğer arabalardan daha ağır olabiliyor, bu ağırlığın fazla olması ise daha az menzile, daha uzun fren mesafesine ve daha az hacme neden oluyor. Bu yüzden arabanın ağırlığına, menziline, servis imkanlarına ve garantisine, şarj süresine ve batarya ömrüne dikkat edilmelidir.

Öğrencilerimizin kaleminden

Aslan Efe Filiz

Başarılarımız

Cumhuriyet Koşusu Tuzla 1.si Olduk

Cumhuriyet Koşusu Tuzla 4.si Olduk

10 Kasım Atatürk'ü Anma Mektup Yarışması'nda İkinci Olduk

Bilişim Teknolojileri Alanı Ağ2 Atölyesi Öğretmenlerimiz Tarafından Baştan Yenilendi

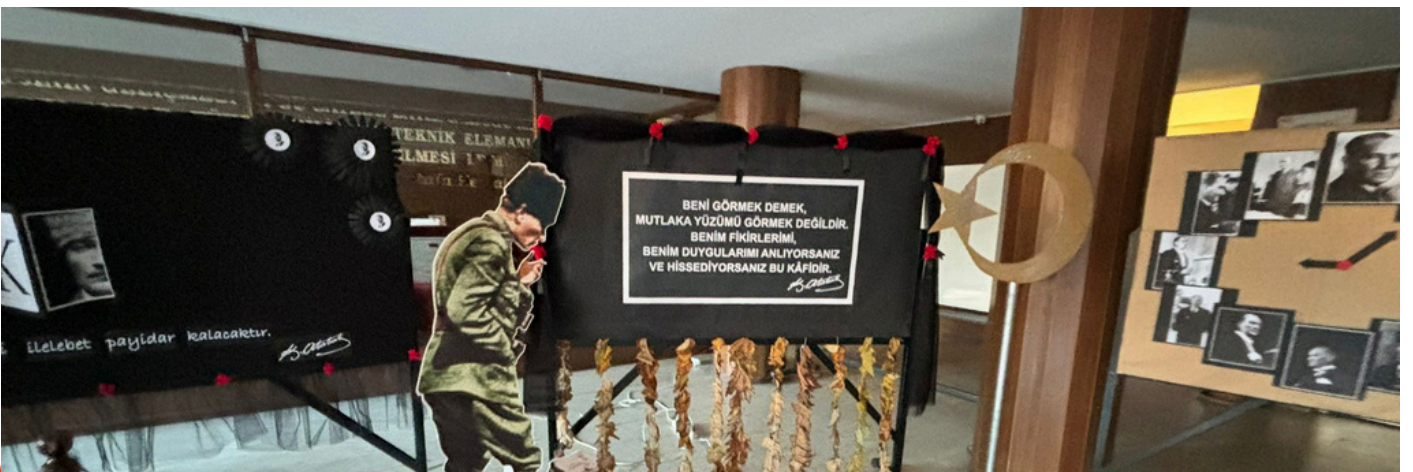
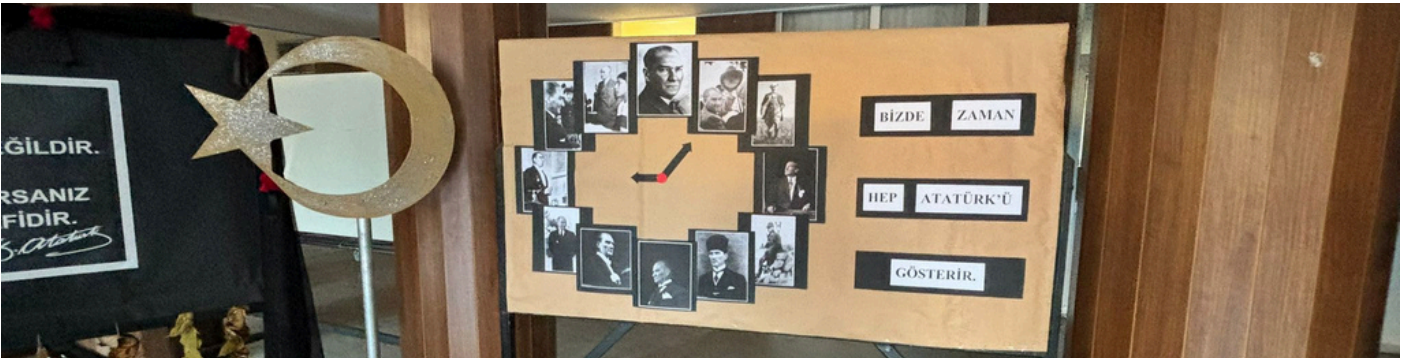

Etkinliklerimiz

Cumhuriyet Bayramı

10 Kasım Atatürk'ü Anma

Bizi de Tanıyın

Bilişim Teknolojileri Alanı - Yazılım Geliştirme Dalı

Alan ve Dal Hakkında Genel Bilgi

Bilişim Teknolojileri Alanı, hızla dijitalleşen dünyada bireyleri teknolojiyle donatarak bilişim sektörüne uzmanlar kazandırmayı hedefleyen bir alandır. Bu alanın Yazılım Geliştirme Dalı, özellikle yazılım tasarımı, kodlama, test ve bakım süreçlerine odaklanır. Bu dalda eğitim alan öğrenciler, teknoloji odaklı problemlere yaratıcı çözümler üretmeyi ve yazılım projelerini baştan sona yönetmeyi öğrenirler.

Kazanılan Teknik ve Mesleki Yeterlikler

Bu dalda eğitim alan öğrenciler, aşağıdaki konularda bilgi ve beceriler kazanır:

- Programlama Dilleri: Python, Java, C#, PHP gibi yaygın dillerin kullanımı.
- Veritabanı Yönetimi: Veritabanı oluşturma, SQL sorguları yazma ve veritabanı optimizasyonu.
- Web ve Mobil Uygulama Geliştirme: HTML, CSS, JavaScript gibi teknolojilerle web geliştirme; Android ve iOS platformları için mobil uygulamalar oluşturma.
- Algoritma ve Problem Çözme: Yazılım projelerinde algoritmik düşünme ve analitik çözüm yöntemleri geliştirme.
- Yazılım Yaşam Döngüsü: Yazılım analiz, tasarım, geliştirme, test, sürüm ve bakım aşamaları.
- Siber Güvenlik ve Etik: Güvenli yazılım geliştirme ve bilişim etiği ilkeleri.

Eğitim Süresi ve İçeriği

Eğitim süresi, mesleki ve teknik Anadolu liselerinde toplam 4 yıldır. Eğitim teorik dersler ile pratik uygulamaları bir araya getirir. Öğrenciler:

9. sınıfta temel bilişim teknolojileri eğitimi alır. 10, 11 ve 12. sınıfta ise Yazılım Geliştirme alanında uzmanlaşırlar.

İş ve Kariyer Olanakları

Yazılım Geliştirme Dalı mezunları, hızla büyüyen bilişim sektörü sayesinde geniş bir iş yelpazesine sahiptir. Mezunlar şu alanlarda çalışabilir:

- Yazılım geliştirici (backend, frontend veya full-stack)
- Mobil uygulama geliştirici
- Web geliştirici
- Oyun geliştirici
- Veritabanı uzmanı
- Test mühendisi veya kalite kontrol uzmanı
- Yapay zeka ve veri analitiği uzmanı

Ayrıca mezunlar, kendi girişimlerini kurarak freelance projelerde de yer alabilirler. Üniversitede bilişimle ilgili bölümlere devam ederek akademik kariyer yapma imkânı da bulunmaktadır.

Kimler Tercih Etmeli?

Bu dal, teknolojiye meraklı, matematiksel düşünme yeteneği güçlü, yaratıcı çözümler geliştirmekten keyif alan ve sürekli öğrenmeye açık bireyler için idealdir.

Yazılım Geliştirme Dalı, hem ulusal hem de uluslararası alanda geçerli bir mesleki yeterlilik kazandırarak mezunların geleceğini şekillendirmelerine yardımcı olur.

1881 - 193∞

TUZLA MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

Yayla Mahallesi, Durmaz Sokak, No17 Tuzla / İSTANBUL
Telefon : 0216 395 3196

<http://tuzlamtal.meb.k12.tr>